

MAGYAR Bányászlap

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
75 East 10th Street

The only Hungarian Miners' Journal in the United States
New York, N. Y.

Published every Thursday by Martin Himler, Editor, at 75 E. 10th St., New York, N.Y.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates: United States and Canada One Year \$2.00. Abroad \$2.50

A bányászok és a fehér halál

A Montana államban lévő Butte városban négy éven keresztül tanulmányozták a milliókat gyilkoló tüdővésznek hatását a bányászokra és a bányászattal foglalkozókra nézve. Dr. A. J. Lanza a szövetségi kormány kiküldött orvosa és Daniel Harrington bányamérnök most adták ki megfigyeléseiknek eredményét az egyik angol nyelvű bányászszaklapban.

A hosszú vizsgálat tartama alatt mintegy ezer bányászt figyelt meg állandóan és arra a sajnálatos eredményre jutottak, hogy az ezer bányász közül mintegy 42 százalék tüdeje határozottan leromlott és Montana államban a tüdővész okozta halálozások száma évente körülbelül 13-szor olyan nagy, mint például Michigan államban.

Azt már régebben megállapították, hogy a kőbányákban és ércbányákban dolgozó bányászok különféle tüdőbajoknak vannak kitéve. Angliában és az angol gyarmatokon már hosszú évekkel ezelőtt folytattak ilyen irányú vizsgálatokat. Amerikában is megvizsgálták alaposan ezt az ügyet és most már tudják a szakértők körök, hogy a kő- és ércbányákban dolgozó bányászok tüdeje azért beteg, mert a finom köpor vagy a levegőben kóválygó ércszemcskék a beleheléssel a tüdőbe jutnak és ott megfészkelve magukat különböző megbetegedéseket idéznek elő. A betegség teljesen azonos a kőfaragók tüdő megbetegedéseivel, itt is, ott is a kő vagy ércszemcskék a bajnak okozói.

A tüdő jutó szemcsék természetesen szabad szemmel nem is láthatók, nagyságuk nem nagyobb mint egy incs 2500-ad része, de sok kicsi nagyra megy és az állandó belehelés ártalmas lehet.

A bányászok tüdőbetegségének oka tehát teljesen külső okokból származik, azért a baj nem fertőző, nem ragadós és nagyon lassan fejlődik ki. Teljesen attól függ a betegség kifejlődése, hogy a kőbányász vagy ércbányász meddig

dolgozott olyan munkát a bányában, mely port ver fel és belélegzésre alkalmas szemcséket termel. Maga a betegség bár ritkán okoz teljes munkaképtelenséget és halált, közvetett utakon ártalmas, mert gyengébbé téve a tüdő és légzési szervek ellenálló képességét, a munkás gyorsan meghal, és ki van téve a legkisebb légváltozásnál is nagyon kínos köhögési rohamoknak, torok és tüdő megbetegedéseknek. Különösen gyakori megbetegedés a tüdőgyulladás és ha nagyon felszaporodott a tüdőben a por és érchulladék, bekövetkezik a tüdővész is, melynek korai halál a vége.

Természetesen az állami bányahivatal mindent elkövet, hogy a bányászok életét minél veszélytelenebbé tegye. Új kotró és furó gépek, álarok, fánák és gyakori friss levegőn eltöltött pihenő órákkal igyekeznek minél veszélytelenebbé tenni ezt a veszedelemes foglalkozást.

Legújabbban most vízi pumpákkal próbálkoznak a kőbányákban. A megfurandó követ állandóan víz permetezi és így a furásnál nagyon kevés százaléka a porszemcséknek szabadul fel és jut a levegőbe és azután a lélegzési szerveket át a tüdőbe. Nagy súlyt fektetnek ezekben a bányákban a megfelelő szellőztetésre is. Az egyik bánya nemrégén háromszázezer dollár költségen állított be szellőztetési készüléket és 325 villany hajtotta fána szállítja állandóan a friss levegőt az entriké és rumokba.

Az elővigyázat természetesen itt is sokat segít, ha poros helyen dolgozik a bányász, használjon mindig vizet a furásnál és ha csak lehet, kösse be az orrát és száját a robbantásoknál.

A technika előrehaladása ezt a veszedelemet is le fogja győzni, mert a viszonyok a buttei vizsgálat óta már is lényegesen javultak és az állami bányahivatal szerint a legközelebbi vizsgálat, melyet ez irányban fognak majd folytatni, már sokkal kedvezőbb eredménnyel fog járni.

Magyarország Hercegprimása a Magyar Bányászlaphoz

Magyarország hercegprimásának levelét azzal a tisztelettel fogadjuk, amelyet a hercegprimás magas állása minden magyar embertől megkövetel.

Mindeme tiszteletünk dacára azonban, kénytelenek vagyunk a Hercegprimás ur szíves figyelmét arra a tényre felhívni, hogy mi a hazai viszonyokról az értesüléseinket otthonról, a hazai hírlapokból kapjuk.

Mint hogy a magyarországi hírlapokat a kormány csekézzel cenzurálja, kénytelenek vagyunk feltenni, hogy azok nem támadják ok nélkül a mai rendszert és így mindent el kell hűnnünk, amit a mostani idők gyalázatáról írnak.

Kapjuk továbbá értesítéseinket azokból a tízezer-szám kártyázó levelekből, amelyeket az amerikai magyarság szerettei írnak, s amelyeket pedig szintén elég durván cenzurálnak.

Feltesszük és elhisszük, hogy Magyarország vezető embereinek legnagyobb része igaz jóakarattal igyekszik az ország kiépítésén, de épen a fentemlített magyar forrásokból azt is tudjuk, hogy ilyen tiszteletreméltó magyarok munkáját megakadályozzák Magyarország ugynevezett "felelőtlen" elemei, akik csudálatosképpen teljhatalmu urai még ma is a helyzetnek.

A Hercegprimás ur, csakugy mint Magyarország lakossága, nagyon megsokhathatta a háborús esztendőök borzalmaival és az emberi elvadultságok megnyilatkozásait és úgy látszik, hogy a vörös borzalmak után nem képes a fehér borzalmakat észrevenni.

Illő tisztelettel felhívjuk a Hercegprimás ur figyelmét a saját püspökre, Zadravecz tábort püspök urra, kinek épen ott lenne a helye, ahol a vörös foglyokat őrzik, — a hajmáskéri fogolytáborban.

Az összes — a kormány által erősen cenzurált — hazai lapokból ugy értesültünk, hogy Zadravecz püspök ur egy népgyűlésen bizonyos lapok nyomdájának lerombolására és elrablására izgatta a népet, s a kereszténység nevében azt panasolta fel azon a gyűlésen, hogy "nincsen elég bosszualó vér a magyar kormányban."

Hát amíg Magyarország püspökei rablásra, rombolásra, tehát bolshévizmusra (fehér bolshevizmusra) igaztadják az embereket, amíg a katolikus egyház főpapjai több bosszualó vért követelnek a magyar kormánytól, addig — sajnos — nem Magyarország ellenségei kiáltják világra Magyarország gyalázatát, hanem az otthoni emberek, a háboruban olyan rettenetesen elvadult emberek gonoszottei, amelyeknek nem veteték eddig véget, s amelyeknek elkövetésére a Hercegprimás ur egyik püspöke ime ilyen lelkesen igaztja a népet.

E sorok írója Magyarországon tartózkodott, mikor Somogyit és társát meggyilkolták, tudomása volt róla, hogy a gyilkosokat kinyomozták, elfogták és — szabadon engedték, ahogy tudomása volt arról a Hercegprimás urnak is, ha érdeklődött ez iránt az elvetemült gonoszított iránt.

Somogyi gyilkosai ma is szabadon járnak, azóta is szabadon gyilkoltak s a Britannia büntanyáján és a többi bakony-szállodákban ma is ott dorbézolnak a Héjjas—Prónay, meg a többi különítmények bántatlanul és onnan ordítják világra szerencsétlen szülőföldünk gyalázatát.

Nem azért írjuk pedig mindezt, hogy az amerikai magyarság szeretetét elfordítsuk szerencsétlen szülőföldünkötől, hanem hogy ennek a szeretetnek a nagy szükségét megismertessük olvasóinkkal.

Mert a mi hitünk szerint Magyarországon csak az amerikai magyarság tud segíteni, és ennek az amerikai magyarságnak szent kötelessége, hogy ezt a segítséget megadja a Szülőföldnek, tekintet nélkül arra a szomorú igazságra, hogy Magyarország jelenlegi uralma még mélyebbre dönti az országot a szerencsétlenségbe.

Mi nem Magyarország urait, de Magyarországon szerencsétlen népet kívánjuk szeretettel segíteni.

**

Tisztelt Szerkesztőség!

Himler Márton Szerkesztő ur "Mentsük meg a szülőföldünket" című figyelmet érdemlő cikke kapcsán, melyet nekem megküldeni szívesek voltak, a következő megjegyzéseket teszem. Az érdemes cikkirő ur azt a benyomást, hogy itt a magyar testvérek egymás ellen törnek és kicsinykedés miatt a nagy feladatokat nem iparkodnak megoldani, minden bizonynyal ellenséges célzatu információkból merítette. A valóság az, hogy a vezető férfiaknak legnagyobb része, a számot tevő tényezőik majd kivétel nélkül azon fáradoznak, hogy az országot szerencsétlen helyzetéből kiemeljék. Amde a cél megvalósítására a legmegfeszítettebb erőink sem elegendők, mert a kegyetlen béke talpraállásunk és boldogulásunk lehetőségétől is megfosztott. Mindenéből, területétől, természeti kincseitől kifosztott csonka országot hagytak nekünk. Ennek következménye az általános nyomorúság, melynek egyik kiáltó jele pénzünk elérhetetlensége. Ezen az egyik legfőbb bajunkon akar a cikkirő ur a legalaposan segíteni, amiért őt szívem mélyéből üdvözlöm. Hogy az általa contemplált megoldási mód és kivezető ur megvalósításának mik volna a lehetőségei, annak megállapítása természetesen a szakemberekre tartozik. En a magam részéről egyebet nem tehetek, minthogy felhívom szíves figyelmét arra, hogy a magyar pénzügyminiszteri székhelyen jelenleg ilyen elsőrangú szaktekintély ül, akinek e téren az ország máris sokat köszönhet és akivel elsősorban volna érdemes szép és áldozatos tervükről véleményt cserélni. A pénzügyminiszter neve, mint azt minden bizonynyal tudja, Hegedűs Lóránt.

Midőn még arra kérem, hogy szerencsétlen országunk sorsát a jövőben is jóindulattal felkarolni szíveskedjenek, tiszteletemnek nyilvánítása mellett maradtam

Esztergom, 1921. április hó 2-án.

CSEKNOCH JÁNOS, bibornok, hercegprimás, esztergomi érsek.

Egyre drágább lesz a magyar szén

A nemzetgyűlés egyik ülésén állapította meg Giesswein Sándor, hogy a kapitalizmus érdeke, hogy a dolgozó emberek egymás közt összevesznek, hogy aztán egyes nagy tőkecsoportok annál inkább kihasználhassák őket. Ez a megállapítás teljesen ráillik a nagy szénbányavállalatok egyes csoportjaira, amelyek kihasználva a közvélemény figyelmének elterelődését, állandóan emelik az árakat. Csak néhány nappal ezelőtt ismét huszonöt százalékkal drágították a szén árát a fővárosban és ezek az árak már érvényben is léptek.

Pedig mindenhol világszerte csökkenőben van a szén ára, csak nálunk drágítanak folytonosan a nagy szénbányák, ami ellen a közönség tiltakozni sem mer, mert attól tart, hogy a legkisebb kifogás esetén egyszerűen nem szállít nekik a bánya. Így azonban nincsen rendjén a dolog, mert hiszen az ipari termelvények piacán a szénár a kiindulás alapja és ha a szén drágul, akkor a legtöbb iparcikk ára is növekszik.

Eddig a főváros a szénárak megszabásánál bizonyos kedvező elbánásban részesült, mert a város vezetősége a múlt szeptemberben kivívta, hogy a budapesti kisfogyasztóknak olcsóbban kötelesek a bányák a szénat adni. Budapestnek ez a kedvezménye megszűnt, amennyiben a bányavállalatok a huszonöt százalékos drágítással kiegyenlítették az árakat.

A szénkormánybizottság vezetőségébe most új személy került bele, amennyiben dr. König Jenő miniszteri osztálytanácsos helyére Alszeghy Béla alezredes, Hegyesfalvi Kereskedelmi miniszter vezetését ki szénkormánybiztos helyettesnek és az új helyettes kormánybiztos ép a napokban járt el illetékes helyen, hogy a fővárosi lakosságnak szén ellátása megfelelően biztosítottasék, mert különben a hiányos ellátás bajokat teremtené.

A szénbányák folytonos áremelését a nagyarányú beruházásokkal okolják meg. Engedélyt kaptak arra, hogy ha három esztendő alatt az előirányzott beruházási programot megvalósítják, ennek költségeit a szénár növeléséből fedézhetik olyanformán, hogy a három évre tervezett beruházási program költségeinek hatvan százalékát már az első esztendőben törleszthessék. Eddig a bányák nagy része az új beruházásokat illetően csak a tervezésig jutott el és a helyzet tisztázása céljából ideje volna, ha megfelelő vizsgálattal kiderítenék, hogy milyen beruházások történtek már erre a számlára az egyes bányavállalatoknál.

A legfeltűnőbb áremelés a Salgótarjáni Köszénbánya Társaságé, amely a hivatalos megállapítás szerint maximálisan négyezer kalóriás lignitnek felel meg, s a melyet a társaság kicsiben 155.50 koronaért árusíthat métermázsaként. Ezzel szemben a Magyar Általános Köszénbánya, amely ötezerkét száz kalóriás barnaszénnek produkál, kicsinyben 143.50 koronaért árusítja a szénat méter mázsánként.

Megkérdeztük különben a legújabb szénáremelésről Rau Gottlieb szénkormánybiztos, aki a következőket mondotta:

— A szénár megállapítására nekem semmiféle befolyásom nincs. A most életbeléptetett az Árviszsgáló Bizottság engedélyezte és az erre vonatkozó tárgyalásokra még képviselőmet sem küldtem ki. Én egész nap dolgozom s ez a másirányú elfoglaltságom teljesen leköt. A mi a külföldi szénbehozatalt illeti, még nem kaptam meg az antant értesítését, hogy mennyi szénat engedélyez Magyarország. Egyébként szó sem lehet arról, hogy a külföldi szén behozatalát a nagykereskedőkre bizzuk, hiszen ők nagyon jól tudják, hogy behozni nem tudnak külföldi szénat, mert az antant csakis államokkal tárgyal és azokat részesíti szénsegítségben, az ily módon kapott szénat pedig nem vagyok hajlandó közvetlenül a szénnagykereskedőkre rábízni.

KÜLFÖLDI SZÉN MAGYARORSZÁGON.

Mint ismeretes, a magyar vasutak forgalmának lebonyolítására és a magyar gyárpár részére az antant havi 30.000 tonna felsősziléziai szén behozatalát engedélyezte. Az utóbbi időben a szén világpiacán lényeges kínálat jelentkezett és az irak mindenütt jelentékenyen estek. Ez a körülmény remélni engedi, hogy valutánk egyidejű javulásával nagyobb mennyiségű és olcsóbb külföldi szénhez juthatunk ami nagyot lendítene ipari termelésünkön és közforgalmunkon. Erről megkérdeztük Alszeghy Béla dr.-t. a szénkormánybiztos helyettesét, aki a következőket mondotta.

— A forgalom lebonyolítása már csak a szénkérdés. Az államvasutak már annyira rendbeho-

ta a mozdony és kocsiparkot, hogy a forgalmi szükséglet nagyban-egészben ki tudnák elégíteni, ha elegendő szén volna hozzá. Az államvasutnak legalább háromszázötvenezer tonna tapadó, fekete szén behozatalára van szükség. A külföldi szén behozatala eddig a Párisban székelt legfőbb tanács döntésétől függött, mely az egész országnak mindössze havi 25—30 ezer tonna behozatalára adott engedélyt. Az amerikai és angol széntermelés el nem helyezhető túltermelése reményt nyújt arra, hogy az eső árak, kapcsolatban javuló valutánkkal, lehetővé teszik majd a háromszázezer tonna szén megvásárlását s ezzel a forgalmi fennakadások kiesnek a gazdasági életet bénító akadályok közül.

A HIMLER COAL COMPANY JELENTÉSE.

A Tug River két parját összeköti már a Himler Coal Co. hatalmas vashidja.

Április 28-án tették fel azt a hatalmas vasgerendát, amely a két partot véglegesen egybekapcsolta s ugyanazon nap lehetett először gyalog átmenni az épülő hidon.

Természetesen még nem készültek el a munkával, s körülbelül május 15 lesz, mire a vonat átjöhét a hidon, de emberi számítás szerint akadály már nem jöhet közbe és májusban megkezdhetjük a szénszállítást.

A bányában ismét megkezdjük a munkát, s mikorra a hid elkészül, ugy a tipli, mint a villanyház is készen, üzemben lesznek.

A bányafelszerelések nagy része, a motorok, a kis kárék, a vágógépek a hid tulsó oldalán készen állnak, s az első befutó mozdony be fogja huzni mindezeket a bánya szájához.

Az első hetekben az itt lakó emberek tudnak még csak dolgozni, s munkát július eleje előtt új embereknek nem adhatunk.

Munkahírek

Benton, Ill. A Franklin County Mining Co. bányájában csak heti három napon át dolgoznak. A szűnet alatt a vezetőség különböző utasításokat végeztek a bányában. Új mosodát is építettek, mely nemsokára teljesen készen lesz.

Adressan, West Va. Lakó Vendel testvérünk leveléből az tűnik ki, hogy a munka mostanában jól megy és a bánya egész héten minden nap dolgozik.

Cleveland, O. Mint A. Segő testvérünk írja, a munkaviszonyok Clevelandban nem a legjobbak és nem ajánlja a munkanélkül lévőknek, hogy ott keressenek mostanában foglalkozást.

Rivesville, Va. Fairmont és Cleveland Coal Company telepein — írja H. I. festvér, a munka gyengén megy, hetenként három vagy négy napot dolgoznak csupán. A bánya szlopos, a szén magassága 5 és 6 sukkos. Némelyik hedingben viz is akad. Gáz nincs, lejárókö van különböző nagyságú. Karbájd lámpával dolgoznak. A szén nagyrészt masina vágja, csak kevés pikkmunka van. Egyes mérésel tonnaszáma pikk után 87,6, masina után 64,7 centjével fizetik. Szerencsétlenség ritkán fordul elő. A bányamód érdemszerű. A megélhetés ára maradhatós. Munkások most nem vesznek fel és csak akkor ajánlja a helyet, ha a bánya minden nap fog dolgozni, amiről majd annak idején jelentést is fog tenni.

Clinchfield, Va. A Clinchfield Coal Co. telepein Faragó Sándor testvér jelentése szerint a munka gyengén megy. Négy napot dolgoznak egy héten. A bánya szlopos. A bánya nagysága 4 és fél 5 és fél láb között változik. Viz akad néhol egy fél incs. Gáz is van kevés, de nem veszélyes. Lejárókö tiz és tizenöt incs közötti van. Villany lámpával dolgoznak.

Georgetown, Ill. Mint M. K. testvérünk közli velünk, a United States Fuel Company telepein a munka rosszul megy. Egy vagy két napot dolgoznak hetenként. A bánya gecses, a szén magassága 6 és 8 sukk között változik. Viz és gáz nincs. Lejárókö akad helyenként. Karbájd lámpával dolgoznak. A szén, melyet masina vág (de az entrit pikkel vagják) vegyes mérésel tonnánként fizetik, masina szénért 85 és fél, pikk után 1,45 centjével. Szerencsétlenség ritkán akad. Mult év augusztus óta nem volt egy sem. Az élelmiszerek árak mérsékeltek, lakás rumonként \$2,00. A helyet egyelőre nem ajánlja, mert máris tulsok bányász van a telepen. Ha azonban a munka rendszeren megindul, akkor ajánlja a helyet.

Lowber, Pa. A Westmoreland Co. telepein, írja Panyka Mihály testvér, a munka nem megy igen jól. Két-három napot dolgoznak csak hetenként. A bánya szlopos. A szén magassága 5 és fél és hat és fél lábnyi. Entriben és rumban néhol akad viz. Gáz nincs, de lejárókö van 12 incses. Villany lámpával dolgoznak. A szén tisztá mérés mellett tonnánként 1 dollárjával fizetik. Pikk után 1,54 centjével. Ha vigyáz a bányász, akkor szerencsétlenség igen ritkán fordul elő. Most nem vesznek fel munkásokat és nem is ajánlja ezt a helyet, mert nem lehet keresni, nagyon tul van a pléz zsufolva bányászokkal jelenleg is.

Maestic, Ky. Kabai János testvér írja, hogy a Maestic Colliery Co. telepein utóbb óta a munka nagyon gyengén megy. Két napot dolgoznak átlagban hetenként, a pillérben régv. a hetingekben 5 vagy hat napot dolgoznak. A szén magassága átlagos 66 incs. Viz

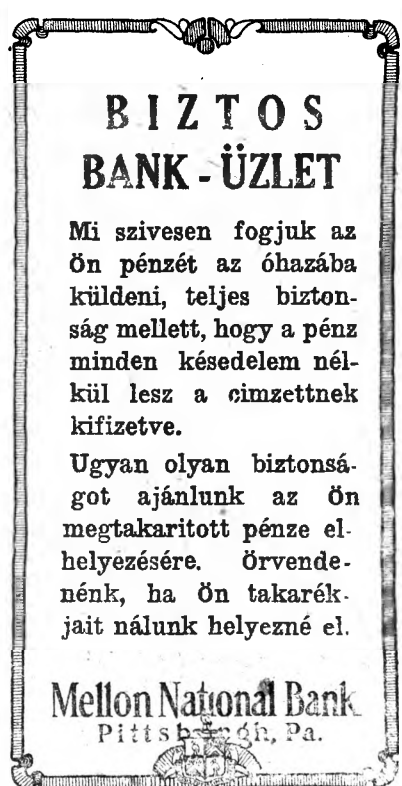
LUCKY STRIKE
Cigarette
It's Toasted

néhol akad, de 15 centet fizetnek érte minden kárénál. Gáz és lejárókö nincsen. Karbájd lámpával dolgoznak. A szén kárénál számra fizetik 1,60 centjével. Masina munka járja, csak a kis stum pokat szedik pikkel. Két év óta két baleset fordult elő. A bányamód meglehetősen jó. Az élelmiszert talán sehol sem drágább, mint itt. Lakás két dollár rumonként. Munkásokat most is vesznek fel, de a helyet egyelőre nem ajánlhatja.

Scranton, Pa. A munkaviszonyok itt és az egész kemény szén vidéken nagyon jók, a bányák minden nap dolgoznak és jól lehet keresni. Bárki ide jön kap munkát a bányákban. Leberesek keresnek \$5,48 naponta 8 órai munka idő, a májnerek 110—150 dollárig pedáznak.

Lafferty, O. A Rosemary Coal Company telepein írja Steve Bachárka testvérünk, a munka április elseje óta jobban megy, 5—6 napot dolgoznak hetenként. A bánya szlopos, a szén magassága négy és fél, öt sukkos. Viz van egy kevés, de a dolgozó helyeken nincsen. Gáz sincs. Lejárókö van 12 incses, de csak az entriben. Karbájd lámpával dolgoznak. A szén, melyet masina vágja és vegyes mérésel 78,9 centet fizetnek érte tonnánként. Szerencsétlenség nagyon ritkán fordul elő. A bányamód jó. A megélhetés csak annyira jön, mint máshol, de a telepen hat sztor van, ott vásárolhat, ahol akar. Munkásokat mostanában nem vesznek fel.

Stanaford, W. Va. A Paney Mine Coal and Coke telepein írja A. B. testvérünk, minden nap dolgoznak. A bánya juni és a munkaidő nyolc óra. A bánya szlopos, a szén magassága 4 és 8 sukk között változik. Viz van egy kevés, gáz nincsen. A lejárókö 4 és 5 collos, akad egy sukkos is. Karbájd lámpával dolgoznak, a szén masina vágja és vegyes mérésel tonnaszáma 66 centet fizetnek érte. A bányamód meglehetősen, a megélhetés ára annyi, mint máshol. Munkásokat most is vesznek fel.

BIZTOS BANK-ÜZLET

Mi szívesen fogjuk az ön pénzét az óházába küldeni, teljes biztonság mellett, hogy a pénz minden késedelem nélkül lesz a címzettnek kifizetve.

Ugyan olyan biztonságot ajánlunk az ön megtakarított pénze elhelyezésére. Örvendénk, ha ön takarékjait nálunk helyezné el.

Mellon National Bank
Pittsburgh, Pa.

GAZDASÁGI VÁLSÁG MAGYARORSZÁGON

A nyugaton megindult gazdasági válság hullámai lassanként ide is eljutnak. A korona javulása ledöntötte azt a gátat, amely az olcsósági hullás hozzáuk való megérkezését eddig akadályozta. A rég'óhajtott olcsósági hullámok megérkezése azonban nálunk is természetszerűleg ki fogja váltani ugyanazt a hatást, amelyet a nyugatról jövő gazdasági hírek már hónapok óta hangoztatnak. Az utóbbi időben folytonosan emelt munkabérek, kapcsolatban a készgyártmányok árának súlyosdásával, az ipari üzemek nagy részét arra fogja kényszeríteni, hogy részben vagy egészben szüneteltesse a munkát.

A Gyáripárosok Országos Szövetségénél egyelőre csak kisebb üzemek szüneteléséről tudnak, kétségtelen azonban, hogy nemsokára a nagyobb, erősebb alapokon álló iparüzemek is kénytelenek lesznek levonni a helyszülte következtetést és talán már rövid időn belül látni fogjuk — ha talán kisebb mértékben is — ugyanazokat a gazdasági zavarokat, amelyektől bennünket valutánk silány volta eddig megkímélt.

A dolog természeténél fogva elsősorban azokat az iparágakat éri a megrázkódtatás, amely iparágak az utóbbi hónapok folyamán éppen valutánk alacsony állása következtében külföldi megrendelésre ugynevezett "bérmunkát" végeztek. Valószínű, hogy a nehéziparon és a vegyiparon kívül elsősorban az óráberes kisipari rendszerű üzemek lesznek kénytelenek szüneteltetni a munkát. Kíváncsinos volna, hogy a kormány a bankok és nagyipari vállalatok vezetőivel már most tegyen intézkedéseket abban az irányban, hogy a munkabeszüntetés és a nyomán szükségesszerűen fellépő tömegnyomor állami megrendelések vagy egyéb intézkedések folytán letompítható legyen.

Ebben az ügyben a Kereskedelmi és Iparkamarától a következő tájékoztatást kaptuk:

— A fogyasztó közönség vásárlási tartózkodása és vásárlási képtelensége ma már ugyszólván bojkottá vált: a kereskedő nem tud eladni, ennek következménye, hogy óriási árukészletek rekednek meg s a gyárosok nyersanyagának nagyrésze tönkremegy. A kereskedők álláspontja az, hogy a kivitell szabaddá téssék.

Angliában, Németországban, Franciaországban az árukészletek óriási módon megnövekedtek, aminek következménye, hogy ezek az államok áruikat olcsóbban hajlandók a külföldi piacokra szállítani az otthoni eladási áránál. A külföldi áruk beözönlése eredményezte a sokat emlegetett olcsósági hullámot, amely azonban gazdasági és kereskedelmi életünkre válságos lehet. A kamara ez ügyben minap délután 4 órakor az összes érdekképviselet részvételével értekezletet tartott.

A nagykatái rablógylkosok a bíróság előtt. Két esztendője történt, hogy Borcsa János gazdálkodó kocsiával hazafelé tartott a határból Nagykátára. Kis János kertészleged, Árvai Árpád lakatos és Fehér László borbély fölkerédkedtek a kocsihoz. Alig haladtak együtt egy darabig, amikor Kis elővette revolverét és agyonlőtte a gazdálkodót. A hullát az országút mellett földelték el. A kocsiat pedig fölhajtották Pestre és itt nagy áron tuladtak a lovakon. A rendőrség úgy talált rá a gyilkosokra, hogy Király Fáni, Kis János ösmerőse, bosszúból följelentette a társaságot. Valamennyit letartóztatták. A pestvidéki törvényszék Csengey táblabíró elnöklésével tárgyalta a rablógylkosok bűntügyét.

A DIVERNONI KRÓNIKÁS.

Divernonnak nincsen ugyan helyi magyar újságja, de arról nevezetesen, hogy ott lakik Molnár János honfitársunk, aki minden újságnál többet tud és minden új hírt ő közöl legelőször a divernoni magyarsággal.

Hogy hírei nem mindig a legmegbízhatóbbak, azzal Molnár uram nem sokat törődik, ő csak tovább folytatja a kéretlen reporteri mesterségét és nyakra-főre a leghetetlenebb hírekkel tartja vagy izgalomban, vagy nevetésben Divernon magyar lakosságát.

Legutóbb azzal a hírrel állt elő, hogy Himler Márton, a Magyar Bányászlap szerkesztője meghalt. Ő ugyan nem olvasta sehol sem a hírt, mondotta, de Élő Imre saját szemével látta, fehér papíron, fekete betűvel nyomtatva az Illinois States Register nevű angol nyelvű újságban.

Az érdeklődők természetesen azonnal megkérdezték Élő Imrét mi igaz van ebben a hírből, de Élő kijelentette, hogy sohasem olvasta, nem is beszélt róla senkivel, de legkevésbé Molnár Jánossal.

Erre Molnár uramat vették elő, aki akkorra már csavarintott egyet a dolgon és azt hangoztatta, hogy nem is Élő Imre, de Balogh János olvasta a gyászhirot abban az újságban és ő tőle hallotta az egészet.

Természetesen Balogh József is csak azt mondotta a kérdezősködőknek, amit Élő Imre és így a vakhírek csak nem akadt gazdája Molnár Jánoson kívül.

Egy hűséges, régi barátunkat, a divernoni krónikást, valósággal megihlette a divernoni Hári János pletykázása és a következő verssel emlekezett meg a vész-trombita felesleges és nevetséges működéséről:

Szerkesztő ur! Szerkesztő ur!
Bocsánatot kérek,
Van itt nekünk egy emberünk,
Akiről regélek.
Ember volna az eb adta,
De rossz ám a nyelve.
Nincs a földön kofaasszony,
Akin tul ne lenne.
Kofa asszony?...
De nincsen ám!
Számár sincsen párja,
Annyi sok az ostobaság,
Az ő kobakjába.

Képzeld csak szerkesztő ur,
Mit talált ki "Göre,"
Hogy itten a bányászokat,
Sorra rémithesse.
Nagy pátosszal újságolja,
"Hallottad-e Koma?"
Nem hallottam, — mi legyen az?
Ki vele, csak mondja.
"Itt hallottam, ott hallottam,
Angol újság írta,
Himler Márton elköltözött,
Megölte a bánya.
Munka közben, amint tett-vett,
Ráesett valami.
Mi lesz most a bányátokkal?
Szegény-szegény bodi....
A bodi csak sápadozik,
Nem tudja mit szólni,
Terjed a hír Divernonban,
Meghalt Himler Márton!
"Ki olvasta?... Hol hallotta?...
Hát a "Göre" mondta....
Hát nem tudja? Fűrészpör van,
"Göre" kobakjában?

Krónikás.

Százmillió tűzkár egy szatmármegyeyi aranybányában. Szatmármegyében, a kapnikbányai aranybányában nagy tűz ütött ki a minap. A tűz, amelyet a viharos időjárás gyorsan gyorsan terjesztett, áterjedt a bánya egész berendezésére és mindent elpusztított. A közeli városok és községek egyesült tüzoltósága a katonasággal együtt sem tudta a veszedelmet megfékezni s csak akkor szűnt meg a pusztulás, midőn már minden elérhető el is égett. A kárt száz millió leire becsülik.

ANGOLORSZÁG IPARI HÁBORUJA.

South Wales bányászai legutóbb megtartott nagygyűlésükön elhatározták, hogy megadásról szó sem lehet és tovább folytatják a harcot. A northumberlandi tányászok nézete az, hogy a kormány javaslata felett országos szavazásnak kellene döntenem. A mérsékeltbb munkás vezetők is ezt a nézetet vallják. A kerületenkinti szavazások nem nyujtanak tiszta képet az általános véleményről s miután a sztrájkpénztár is hatalmasan igénybe van véve, egyre több és több sztrájkoló bányász kívánja az országos szavazás elrendelését.

A bristoli kikötőmunkások hirtelen kimondották a rokonszenvi sztrájkot, mert Antwerpenből egy szénnel megrakott hajó kötött ki, nem akarták vállalni a kirakodást. A Yarmouthba érkezett és belga szén hozó hajókat önkéntes munkásokkal üritették ki.

A szállító munkások a hét folyamán ismét tanácskozni fognak afelett, hogy mely irányban segíthetik elő legeredményesebben a sztrájkoló bányászok ügyét.

Fimmen, a szállító munkások szervezetének titkára kijelentette, hogy a holland, francia, belga, német és osztrák szállító munkások már elhatározták, hogy mindent elkövetnek az Angliába irányított külföldi szénzállítmányok elindításának megakadályozására.

Ingyen Angol-Magyar Levelező könyvet küldök annak, aki 25 ismerősének pontos címét nekem beküldi. Szállítási költség mellékeljen 25 centet bélyegben.

GARTNER LAJOS
pénzküldési, közjegyzői, óhazai, jogügyi és fordítási irodája.
401 E. 80th St., New York, N. Y.

WALDO HOTEL
80 tiszta különböző nagyságú szobák magányosok, házaspárok és családok részére, Charlestonba utazók részére egy-nappal nyitva áll. — John Gjyngyösi, tulajdonos, Waldo Hotel, 611 Kanawha St. Charleston, Va. Phone 1610

Magyar bányászok!
Évek óta veletek vagyok én is szolgallak ki benneteket. Mindig jó és becsületes munkát végeztem.
Ha bármikre van szükségetek, gyertek hozzám.
Drs. O. M. WHITT & W. F. HILL
FOGORVOSOK
Matewan, W. Va.
Dr. W. F. McCoy útdal

MATOAKA VIDÉKI MAGYAROK!
Ha pénzt biztos helyen óhajtatartani vagy az óházába pénzt akar küldeni, forduljanak hozzánk bizalommal. Bankunk az Egyesült Államok felügyelete alatt áll.
FIRST NATIONAL BANK MATOAKA, W. VA.
W. M. WAUGHAN, President
H. E. CLARK, Pénztárnok

UJ ÉV UJ ESZME
Uj könyvet, amely nélkülözhetetlen minden Magyar Otthonban, küld a **Manufacturers Patent Co.** uj irodájukból INGYEN, ha nevét és címét ezen coupon-nal beküldi a következő címre:
POLACHEK ZOLTÁN
tömérnök
520 FIFTH AVE., NEW YORK
Nevem _____
Címem _____

Embereket keresünk
minden város és plézen gyógyszeres eladására. Egy kis szorgalommal 5-10 dollárt kereshet naponta, mikor a munkából hazajött. Gyakorlat nem szükséges. Minden felvilágosítást megadunk. — Irjon bővebb felvilágosításért a címre:
APOLLO SUPPLY CO.
512 S. WEST END AVE.,
DETROIT, MICH.

HIMLER STATE BANK

HAJÓJEGYEK minden vonalra

Kihozatali, Közjegyzői és hazai ügyeket pontosan intézünk el.

Minden ügyben készséggel szolgálunk tanácssal és felvilágosítással

WARFIELD, KENTUCKY

BANKBETÉTEK
Nem talá jobb bankot, mint a bányászok bankját, ahol 3 százalékos kamatot kap, pénzt mindenkor felvehet, és pénze biztonságban marad.

Immigrant State Bank
BEVÁNDOROLTAK ÁLLAMI BANKJA
EZELOTT RÉVÉSZ ÉS SZÓKE

1445 Fullerton Ave., Chicago, Ill.

Felajánlja szolgálatait a magyar bányászoknak **PÉNZKÜLDÉS, HAJÓJEGY, KÖZJEGYZŐI ÜGYEK ELINTÉZÉSÉRE** Elfogad betéteket 3%-os kamatozással, azokat kívánatra bármikor felmondás nélkül visszafizeti.
Levélbeli érdeklődésre azonnal válaszol.
IGAZGATÓK:
SZÓKE IMRE, elnök JUST FRIGYES, pénztárnos
RÉVÉSZ BÉLA, alelnök

THE KANAWHA VALLEY BANK CHARLESTON, W. VA.

Ez a bank 54 év óta szolgálja becsülettel betevői ezreinek az érdekeit s ma nemcsak a legregibb, de egyuttal a legnagyobb bank is West Virginia Államban.
Cselekvő vagyonra meghaladja a TIZENKÉT MILLIÓ DOLLÁRT
A bevándorlottak kényelmére KÜLFÖLDI OSZTÁLYT tart fenn s így **PÉNZBETÉT PÉNZKÜLDÉS HAJÓJEGYEK KÖZJEGYZŐI ÜGYEK S HOZZÁTARTOZÓKNAK KIHOTATÁLA** dolgában bátran fordulhat a Charlestoni öreg bankhoz, ahol becsületesen lesz kiszolgálva.
Magyar osztály vezető: CSANÁDY PÉTER.
KANAWHA VALLEY BANK CHARLESTON, W. VA.

Ha csusz vagy reuma fájdalmat érez, szurások, nyílalás bántja, azonnal rendelje meg a

Krejczi-féle KIGYÓ ZSIRT,
amely rövid használat után MEGSZÜNTETI A FAJDALMAT.
Kárpáti Növény Hashajtó a legjobb hashajtó, nem okoz csikarást. Bármilyen betegségben szenved, forduljon bizalommal hozzám, készséggel szolgálak tanácssal.

Fehér Kereszt Magyar Gyógyszertára
26th ST., & LORAIN AVE., CLEVELAND, O.

MOST AZ IDEJE

Ha segíteni akar barátain és rokonain és ha azt akarja, hogy a pénzt PONTOSAN megkapják, úgy küldje a pénzt MOST a youngstowni

DOLLAR SAVINGS & TRUST COMPANY
FOREIGN DEPARTMENT UTJÁN.

Ez a bank olyan szolgáltatást nyújt önnek, amit amelyet egy bank sem haladhat tul Amerikában. Nekünk egyenes összeköttetésünk van minden nagyobb európai várossal.
A Dollár Saving & Trust Company és a First National Bank közösen több, mint hat millió dollár tőkével és felesleggel, valamint 45 millió rendelkezésre álló vagyonnal bírnak.
A bank tőkéje a ház fundamentumához hasonlítható — minél nagyobb a tőke, annál szilárdabb a bank és a nagy tőke teszi bankunkat a legnagyobb Youngstownban és egyikké a legerősebbeknek Ohio államban.
Takarékbetétek után 4 százalékos kamatot fizetünk és pénzt bármikor kivehet.
Az összes nagy hajótársulatok egyenes megbízottai vagyunk és hajójegyeket adhatunk el önnek Európa és a világ minden részébe akár odamenetelre, akár kihozatalra, a hajótársulatok eredeti árain.
Ha Youngstownban vagy környékén lakik, szívesen látjuk, ha meglátogat, ha máshol lakik, úgy írjon magyarul. Cím:

The Dollar Savings & Trust Company
FOREIGN DEPARTMENT
YOUNGSTOWN, OHIO

MAGYAR Bányászlap

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

75 East 10th Street, New York

Telephone: 2-1111

Az egyedüli magyar bányászlap
az Egyesült ÁllamokbanThe Only Hungarian Miners
Journal in the United StatesSzerkesztő
HIMLER MÁRTONEditor
MARTIN HIMLER

Előfizetési ár:

Subscription Rates:

Magyarországra

In the United States

Megjelenik minden csütörtökön

Published Every Thursday

Published by **MARTIN HIMLER, Editor**

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról bányászoknak.

The Hungarian Miners Journal is Written for Miners, of Miners by Miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under the
Act of March 3, 1879.Munka, tisztesség,
tanulás és összetartás!
Ez legyen a jelszavunk,
mert ez segít bennünket
előre a boldogulás felé.Work, honesty,
education and cooperation!
This should be our motto,
for this helps us
toward our success.

Hogy bánnak a bevándorlókkal

Dr. Shiel, a New Yorkban székelő Interracial Council alelnöke mondotta, hogy azok, akik a tömeges bevándorlást ellenzik és azok, akik ezt fontosnak és szükségesnek tartják, egy tekintetben teljesen megegyeznek és ez az, hogy a bevándorlót minél előbb és minél megfelelőbben amerikaizálni kell.

Sokan azon az állásponton vannak azonban, hogy Amerika már annyira tul van telítve idegenből érkezett elemekkel, hogy a beolvadásra képtelen és az újonnan érkezettek egy tömegbe csoportosulva sikerrel állanak ellen minden beolvadást és amerikaizációt kísérletnek. Különösen azok köréből származnak azok, akik a bevándorlók számát mérsékelni, a bevándorlási lehetőségeket megnehezíteni akarják.

Mikor a Mississippi folyamtól nyugatra elterülő területnek megvásárlásáról volt szó Jefferson elnök idejében, amely területbe a mai Louisiana állam is tartozik, sokan az ellenzéki politikusok közül teljesen a fenti okok alapján ellenkeztek a terület megvételét, azt hangoztatva, hogy a new englandi lakosság nem lesz képes Louisianát beolvasztani, sokkal valószínűbb, hogy az lesz a következménye ennek a vásárnak, hogy Louisiana fogja magába olvasztani a new englandi államok lakosságát.

A kételkedés Amerika honosító és beolvadást érejtében már nem új, hanem régi időkre vezethető vissza. Valóságos szerencsése az országnak, hogy a gyávák csoportja, akik nem bíztak az igazi, erős amerikanizmusban, nem győzedelmeskedtek, mert különben a mai Amerika nem lehetne az, ami, hanem egy sokkal kisebb, sokkal erőtlenebb ország.

Annai tény, hogy a bevándorlók ugynevezett első generációjával a beolvadást nehézségekbe ütközték. Ennek sem a bevándorlók az okai nagyrészt, hanem az a sok sajnálatos mulasztás, melyet a bevándorlókkal szemben a multban elkövettek az amerikai hatóságok. A második generációnál azonban a beolvadás már semmi akadályokkal nem járt és amennyire csak a természet rendszabályai engedték, ez a beolvadás gyorsan és eredményesen folytatódtott le. Az amerikai szülöktől származott amerikai születésű és az idegen bevándorolt szülöktől származó külföldön született gyermekek csak olyan jó amerikaiak, mint azoknak a gyermekeik, akik már maguk is itt születtek.

A faji kiválást, a faji elszigeteltséget Amerikában nem a bevándorlás hozta magával. Ez a nemzetiségek szerinti különülés és csoportokba való egyesülés.

Virginiában nem kaphat ócska ruha és rongykereskedésre engedélyt. Florida, Virginia, Texas és Washington államokban el van tiltva a halászzattól és osztriga szedéstől is.

Igaz, hogy mindeme törvényeket olybá veszik, mint kék törvényeket, melyek ugyan még benne vannak egyes államok törvénykönyveiben, de alkalmazva már nem igen szoktak lenni, és az idegenek elleni törvények csak arra jók, hogy egyetemes és keletlenkedni akaró fiskálisok mérhetetlen kellemetlenségeket okoznak ártatlan és egyébként békés, hasznos munkát végző amerikai lakosoknak. A bíróságok ugyanis kénytelenek minden törvényt gyakorlatilag is alkalmazni, ha azok még érvényben vannak és az egyik fél azok alkalmazását megköveteli.

Már a megérkezésnél is meg kell változnia a hivatalos fogadtatásnak. Barátságosan és nem hivatalos elretentéssel kell köszönteni a boldogtalan kivándorlót, aki meglelt ember korában, isten tudja milyen oknál fogva cserél hazát.

Minden amerikai születésű polgár véssé jól emlékeztet, hogy az ő amerikai polgársága pusztán véletlen. A bevándorlótól azonban szíve sugallatára lett amerikai polgár, felnőtt korában, ép ésszel cserélt hazát és meg tudja becsülni, értékelni is képes fogadott hazájának minden előnyét.

Hogyan kívánhatja Amerika a külföldről érkezettektől, hogy egy szeriben jó amerikai polgár és hazafi legyen, ha mindenütt csak azt tapasztalja, mindenütt azt hallja, hogy különbséget vonnak közte és az amerikai születésűek között.

A bevándorlónak is van szíve, van érzéke és nagyon is érzi azt a hidegséget, melyet a hivatalos Amerika tanúsít vele szemben, dacára annak, hogy polgára lett a világ leghangosabb, legdemokratikusabb országának.

Egy kis megértéssel, egy kis szeretettel át lehet hidalni az amerikaizálás minden nehézségét, a bevándorlónak meg van a jóakarata, a többi már nem tőlük függ.

BANYATÜZEK.

Terre Haute, Ind. A Crawford Coal Co. 12-ik bányájában tűz ütött ki, mely teljesen elpusztította a bánya felszerelését és a gépeket. A kár az eddigiek szerint is pár ezer dollár rug. A bánya tűz-kár miatt hetekre hetekre le van zárva. Szerencsére csak a gépész tartózkodott a bányában, mikor a tűz kiütt, akiknek sikerült még idejében megmenekülni.

Mannington, Ky. A Memphis Coal Co. telepein a kovácsműhelyben tűz ütött ki és még mielőtt az oltásra gondolni lehetett volna, a lángok elharapódtak a raktárpépületre is. Mindkét épület elhamvasztotta a tűz és a kár megállapítás szerint mintegy 30 ezer ollár rug.

Nanticoke, Pa. Black Creek Coal Co. szénmésőjait a tűz elpusztította. A kár körülbelül 50 ezer dollárt tesz ki. Az épület és az egész mosoda felszerelése teljesen új volt, mert alig két esztendeje volt működésben.

Athouse, Pa. A Consolidated Coal Company tiplije is a lángok marta alá lett, a kár mintegy 15 ezer dollárt tesz ki. Sok értékes gépezet is megsérült. A társaság elhatározta, hogy azonnal hozzálát a tipli újjáépítéséhez.

ÚJ BANYÁSZ HÁZAK.

A Sauers Coal Co. Mostollar, Pa. mellett május elején ismét megkezdte az üzemet. A társaság megbízta építési vállalkozóját 5 teljes új hét szobás bányászház építésével és teljes új felszereléssel is ellátta a telepet, mely körülbelül 150 bányászt fog alkalmazni.

Külföldi bányahírek

AMERIKAI SZÉN EGYPTOMBAN.

A mult, 1920-ik év folyamán Egyptomba jóformán csakis amerikai keményszenet szállítottak. Az amerikai szén az Alexandria szénpiacokon az 1920-ik esztendő első felében tonnánként elég magas áron fogyott el. 1920 első tíz hónapjában 28,000 tonna amerikai szenet szállítottak Egyptomba.

OROSZORSZÁG NEM KAP ANGOL SZENET.

W. C. Bridgeman az angol szénbányák állami főfelügyelője az alsóházban hozzá intézett kérdésére válaszolva kijelentette, hogy Oroszországgal megkötött új kereskedelmi szerződés óta Oroszországba angol szenet még nem szállítottak. — A south walesi gyárosok állandóan kapják az ajánlatokat francia, belga és amerikai szénkereskedőktől, de az árak oly magasak, hogy megrendeléseket nem igen kaptak.

AUSZTRÁLIÁBAN NEM SZÜNT MEG A SZÉN ÁLLAMI ELLENŐRZÉSE.

Mint Christ Churchből jelentik New Zealandban, a szénipar kormány ellenőrzése még mindig tart és még a következő télen át is megmarad.

JAVUL A BELGA SZÉNIPAR

Az angol bányász sztrájkjának a belga széniparra határozottan kedvező hatása van. Óriási külföldi rendelésekkel árasztják el a belga szénbányákat és különösen Hollandia rendelt nagymennyiségű szenet, holott azelőtt teljesen az angol piacon elégítette ki a németalföldi kormány szén-szükségletét. Március hó folyamán a belga bányák össztermelése 1,800,040 tonnára rugott.

HIREK A FRANCIA BANYÁSZATRÓL.

Franciaországban is érezhető az angol bányászok sztrájkjának hatása. A déli, nyugati és délnyugati bányákban igen nagy a forgalom, sok külföldi rendelés érkezik naponta. A külön rendelések száma máris meghaladta a 550,000 tonnát.

A SZÉN ÁRA INDIÁBAN

Bombayban a gőz szénnek ára tonnánként 30 rupia volt a legutóbbi héten. Egy rupia értéke, békebeli árfolyamot véve alapul, 1,56 fillérnek felel meg.

NEW ZEALANDI BANYÁSZOK GYÜLÉSE

A new zealandi bányászok és bányatulajdonosok újból tárgyalnak egymással, de a megbeszélések nem végződtek eredményesen. A bányászok a kontraktus rendelkeznek teljes megszüntetését, 30 órás heti munkaidőt és minimálisan hat angol fontot heti fizetést követelnek. A bányatulajdonosok nem utasították el ugyan a követeléseket, de még nem is adtak választ a bányászoknak.

A NÉMET RUHRVIDÉK SZÉNTERMELÉSE.

Ez év február havában a német országi Ruhrvidék bányáinak termelése ismét némi emelkedést mutatott. Az egész termelés 8,174, 606 tonnát tett ki. A napi termelés tehát 340,609 tonnára rugott, míg januárban a napi termelés 332,904 tonna volt. Az extra síták és a sztrájkok megszűnése okozta a nagyobb napi termelést. A bányákban február hó végén 539,099 bányász dolgozott, míg a januári kimutatásban a bányászok száma 536,399 volt. Ebben

a számban nem csak a tárnákban, hanem a föld szintjén dolgozó munkások száma is bele van foglalva.

SZÉN BEVITEL SVÁJCBA.

Február hó folyamán Svájc területére 109,298 méter tonna szenet vittek be külföldről. A legelső helyen Amerika szerepel, mert innen 66,153 méter tonnát kapott a köztársaság, második helyen látjuk Angliát 24,054 méter tonnával, míg a legkisebb mennyiséget a német Saar völgye szállította összesen 1,666 méter tonnát.

MUNKAVISZONYOK A SAAR VÖLGYÉBEN.

A Saar völgyében a munkaidőt hetenként három sítával leszállították. A helyi piacon a kereslet lanyhasága okozta ezt a leszállítást. A szomszédos német tartományokban máris olyan nagy az árkülönbség a szén és a Saar völgyében bányászott szén között, hogy a szállítás jóformán ki van zárva. A sítta leszállítás a termelés mennyiségét mintegy 100,000,000 tonnával csökkenti évente.

SPANYOL BANYÁSZOK A BÉRLESZÁLLÍTÁS ELLEN.

Az ország északi és déli vidékein a szénbányászok határozott állást foglaltak a tervezett bérleszállítások ellen. Általános sztrájkokkal fenyegették meg a bányatulajdonosokat, ha nem állnak el bérleszállítási terveiktől. Asturia és Jaen szénmezőin több telepen máris letették a bányászok a csákányt és az üzemek szünetelnek.

JAVULT A FELSŐ SZILÉZIAI BANYÁK TERMELESE.

Február havában a felső sziléziai bányák üzeme határozott javulást mutatott. A napi termelés átlagosan 122,258 tonnát tett ki, míg az egész havi termelés 23 munkanap mellett 2,811,904 tonnára rugott. Január havában 24 munkanap alatt az össztermelés csupán 2,811,820 tonna volt. Kivételre 808,000 tonna került a január havi 665,000 tonnával szemben.

CSEHOSZLOVÁKIA TERMELESE.

A csehoszlovákiai bányák termelése 1920-ban emelkedést és javulást mutat az 1919-ik évvel szemben és az össztermelés má már 82 százalékat tesz ki az 1913-ik esztendő termelésének. 1920 során összesen 30,820,000 tonna szenet termeltek, 1919-ben az össztermelés 28,300,000 tonna volt csupán.

ELITÉLTÉK A ZSILVÖLGYI BANYÁSZOKAT.

A krajovai haditörvényszék befejezte a zsilvölgyi bányászok perét. Tizenhárom bányászt ítéltek el lázadás címen 5—12 évi börtönrre és 28 vádlottat felmentettek.

A NÉMET KORMÁNY A SZILÉZIAI LENGYEL BANYÁKAT KÜLFÖLDI VÁLLALKOZÓKNAK AKARJA BÉRBE ADNI.

Az Eclair című párisi újság feltűnő helyen és dült betűkkel nyomtat le egy varsói jelentést, a mely úgy szól, hogy Berlinben ez idő szerint tárgyalások folynak német pénzügyi tényezők és az angol, francia és olasz nagytőke képviselői között bányakutatói engedélyekről, a melyeket a német birodalmi kormány Felső-Sziléziának tulajdonában lengyel lakta vidékein idegen vállalkozás kezére akar adni. Az Eclair, de a varsói sajtó is felvilágosítást sürget a francia kormánytól, hogy adott-e megbízást ilyen tárgyalásokra és fölveti azt a kérdést, hogy kik azok, akik Berlinben a lengyel nemzet érdekeit elárulják.

A magyar korona szilárdsága

Mert az a véleményünk, hogy a magyarországi helyzet állandóan javulásnak néz elébe, az American Express Company ismét megkezdte a magyar korona átvitelét, természetesen a leg-
alacsonyabb árfolyam mellett, mint a multban. Egyidejűleg az osztrák koronák eladását is megkezdte.

Amennyiben a korona árfolyama emelkedik, gazdaságosabb azt dollárok helyett küldeni, mert a címzett így több készpénz koronát kap kézhez.

Budapesti főképviseletünk és Magyarország minden részében levő megbízottaink révén a leggyorsabb és teljes megelégedést nyújtó kifizetési rendszert szerveztünk meg.

Magyarországba vagy Erdélybe szóló pénzküldésnél használjon American Express Travelers Chequet, pénztulványt (Money Order), vagy küldje az összeget táviratilag (Cable Transfer).

Követelje mindenkor az American Express feladóvevényt, mert az a pénzküldő biztosítéka veszteség ellen.

AMERICAN EXPRESS COMPANY

65 BROADWAY, NEW YORK.

Más new yorki irodák:

118 West 39th Street
2131 Broadway18 Chatham Square
17 West 23rd Street

NEWARK, N. J.: 876 Broad Street

Rézüstök feltűnő olcsó árban!

Tömör rézből készült préselt fedőkkel. Tartós anyagból. Sok használat mellett is évekig eltart. Erős és kitűnő kidolgozás. Hallatlan olcsón áruljuk, hogy lássák milyen olcsón vásárolhat nálunk. Ha nincs megelégedve, szó nélkül visszadjuk a pénzt.

Ezen réz-aljak arra valók, hogy az üst tartósságát meghosszabbítsák. Gyümölcs vagy zöldség rendszerint a fenékre száll és ezáltal az üst romlik, meg a tartalma is. A képen látható réz-fenek alkalmazása által azt elkerül. Árak 4 gallonos üsthöz való \$1.50, 6 gallonoshoz \$1.75, 8 gallonoshoz 2.00, 10 gallonoshoz 2.50. Minden üsthöz rendeljen illett! Írjon még ma! Ilyen árak mellett készletünk hamar elfogy. Nem veszihet semmit. Csak akkor tartja meg az üstöt, ha meg van elégedve. — Küldje be rendelését a megfelelő összeggel még ma, e címre:

J. O. HRUBY, 1806 S. RACINE AVE. Dept. M. CHICAGO, ILL.

Hajójegyek eladása

Válasszon ezen hajókból, és írja meg melyiken akar utazni, hogy helyét lefoglalhassuk a hajón.

S. S. PATRIA	indul	Május 12-én
S. S. POCAHONTAS	indul	Május 19-én
S. S. SUSQUEHANNA	indul	Május 21-én
S. S. SAN GIOVANNI	indul	Május 24-én
S. S. HUDSON	indul	Május 28-án
S. S. PROVIDENCE	indul	Junius 4-én

Ha bármilyen más hajón akar hazautazni írjon nekünk és küldjön előleget hogy helyét lefoglalhassuk

Ha nálunk váltja hajójegyet ingyen kap lakást a Bányász Otthonban.

Ha haza akar utazni, forduljon bizalommal hozzánk. Nálunk nemcsak hajójegyet veheti meg, nálunk lakhat, étkezik, egyezőt az első naptól az utolsó napig a MAGYAR BANYÁSZ OTTHONBAN (a magyar bányászok otthonában) tartózkodik. HA NINCSTULVELE, ÍRJON S MI AZONNAL MEGSZEREZZÜK.

Sok száz hazautazó testvérünk elővigyázatosságból jól előre megcsináltatja utlevelét. Gondoskodik ön is arról, hogy utlevele készen legyen.

Ha pénzt akar küldeni

Ha hajójegyet akar venni

Ha ó-hazai ügyét akarja elintéztetni

Ha családját szeretné kihozatni,

Forduljon minden ügyben mindig hozzánk

Magyar Bányász Otthon

RÓNA ÁRMÁND, Manager

75 EAST 10th ST., NE W YORK, N. Y.

Jusson mindig eszébe, hogy a Magyar Bányász Otthon a magyar bányamunkások vállalata és a magyar bányászok tulajdona.

MAGYAR Bányáplézek Meséi

A Nagyságos Ur a Majnában

Kedves Szerkesztő Uram:

Igazán nem tudom, hogy köszönjem meg önnek és a testvéreknek azt a készséges barátságot, mellyel siettek eleget tenni kérésemnek. A két affidavitet, a hajójegyet, meg a szükséges kis pénzmagot is köszönettel megkaptuk.

Öcsém, a méltóságos ur majd leszédült, amikor meghallotta, hogy minden megjött és most már elhitte nekem, hogy Amerikában mégis csak másfajta magyarok laknak, mint itt, a mi szegény hazánkban. Mindvégig tamaskodott a fíu, sehogy sem tudta elképzelni, hogy amerikai magyar barátaim mégis csak teljesíteni fogják kérésemet és elküldik az utazáshoz szükséges jegyeket és iratokat.

Most már nyugodtabban lélegzünk mind a ketten. Igaz, hogy sok mindenféle bajjal és utánjárással jár még az elutazás, rengeteget fog kelleni szaladgálni, amíg mindent rendbehozunk, de majd csak meg lesz ez is, és remélem, hogy ez a levellem az utolsó, melyet innen írok önnek. Valószínűleg a tengeren leszünk már két hét múlva és egy hónapon belül megérkezünk megint abba az áldott, tejfel-mézszel folyó Kanaánba, ahol nem gurulnak ugyan az aranyak a földön, mint egy némely magyar hiszi, de ahol becsületes és kemény munkával mégis csak megkeresheti az ember a mindennapit.

Még egyszer köszönet Szrekesztő urnak a szívességeért, higgye el, egész nap azon törom a fejemet, hogy mivel és milyen módon haláljam meg megérkezésem után barátságát. De majd csak sor kerül erre is.

Hát a multkori levelemben megírtam, milyen szépen sikerült a tornyaljai utazásom, megírtam sorjában, hogy csapott be egy ravasz, minden hájjal megkent pesti fiakeres kocsis. No, mondtam magamnak, óvatosabb leszek ezentúl és nem hiszek senkinek, semminek.

Másnap minden tanácskérés s segítség nélkül gyalog mentem ki a pályaudvarra jó korán. Mehettem is gyalog, mert a nagyobbik kufferemet magával vitte az a csirkefogó, aki egy pár száz koronával is megkönnyebbitette a zsebemet. Hála az égnek még idejében értem ki, jegyet válthattam és beülhettem az egyik tulzsfolt kocsiba. Illetve beülésről szó sem lehetett, csak beállításról. Már minden hely el volt foglalva véges-végig és amikor én szálltam be, kezdett gyülekezni a karzati közönség is. A pesti csirkefogó nyelven karzati közönség alatt azokat értik a vonatokon, akik kiszorulva a kocsikból, a kocsik tetején utaznak. Az erkélyesek pedig azok, akik résztint a kocsik ütközőin, résztint pedig a lépcsőkön ülve utaznak.

Mikor New Yorkban legelőször láttam a 14-ik utcai villamos kocsikat, alaposan megrakva, hat óra tájt, mikor megpillantottam az egymás hegyén-hátán lógó utasokat, akik úgy kapaszkodtak egymásba a kocsik lépcsőin, mint a rajzó méhek, kiesett a szívar a számból és azt gondoltam, hogy hogy ennél könnyelműbb város, rosszabb rendőrség, hanyagabb vonat kezelés talán nincs is az egész világban. Most azonban, hogy láttam, sőt sajnos tapasztaltam a magyarországi közlekedési viszonyokat, leveszem a kalapomat a new yorkiak előtt. A magyar utazó közönséget még borzalmasabb és könnyelműbb cselekedetekre vitte rá a kényszer. New Yorkban legalább a kocsik tetején nem ülnek, de nálunk, boldog, aki legalább odakerült, mert még itt is jobb, mint az örökösön rázó ütközőkön ülni hatnyolc óra hosszat.

Három óra hosszat álltam egy helyben a zsufolt koci folyosóján és a karom már görcsöt kapott a táskámtól, a tapasztaltak után ugyanis nem mertem elengedni a fogantyuját egy pillanatra sem, mert mindegyik azt hallottam, hogy amit az ember elhagy vagy letesz a vonatokon, annak abban a minutában lába kél és panaszra nincs idő, sem alkalom.

Végre három órai kinlódás után megérkeztem Tornyaljára. Körülbelül ugyan azt éreztem, mint amikor éveig tartó távollét után a vonatunk végre átrobogott a magyar határon. Meg voltam egy kicsit hatva, alig, hogy megláttam a régi ismerős utakat, a vasuti állomást képviselő kis bakterházat, megette a nagy eperfát, mely valamikor réges-régen valóságos lakomázá-

sokra nyújtott nekem és kis cimboráimnak alkalmat, kicsit elcsuklott a hangom és olyan sirásféle buggyant elő a torkomból. Hiába, csak nem lehet elfeledni a szülőfalut, a gyerekeskedés sok bájosan szomorú emléket.

De erőt vettem magamon, elnyomtam meghatottságomat és nekivágtam a faluba vezető utnak. A vasuti bakter nem ismert rám, új ember lehetett, nem is sokat törődtem vele, azt hitte alighanem, hogy valami gyalogvigéc vagyok.

Ismerősöm nem igen akadt a faluban, hacsak a régi emberek között nem volt még olyan, aki a nevem után ismert az apám vagy nagypapám révén, hova megy hát az idegen utas ember, még az olyan is, aki saját szülőfalujába jött vissza gyalog, holott azelőtt négyes fogaton járt? A kocsmába.. A kocsmá a falu kaszinója, ott tud meg az ember minden újságot, ki halt meg, ki született, ki ment férjhez, ki vett földet, ki adott el házat, kinek segített a véletlen szerencse és kit tett tönkre.

A kocsmában is idegen kocsmáros mérte a bort, nem a Nyakigiláb zsidó, a jó ég tudja, merre került el a kilenc gyerekével együtt azóta. Az idegen kocsmáros is szívesen fogadott azonban. Egy-kettőre meg tudtam tőle mindent, ami két év óta a faluban történt. A Pallos Jani világgá ment, mert míg ő Szibériában ette a rabság keserű kenyerét, az asszony egy orosz fogollyal állt össze és most két kis szökehajú muzsik majszolja a jó magyar kenyeret a Pallos portán. Az orosznak is lábakelt, a keresztelő után egy elütné, mint a kámför. A Szekeresék még mindig úgy élnek, mint a kutya és a macska. Szekeres gazda nap-nap után beissza a maga két literjét a kocsmában és azután vagy bottal, vagy kocsiruddal köszönti rá a jó estét az asszonyra. Az asszony meg csak türi, mert hát mi legyen a három kis cselédjével, ha otthagyja garázda urát. A Kovács Gyuri meg a Fodor Péter beleharapott a fübe valahol az Isonzónál, egy csomó legény még mindig Szibé-

riában várja a szabadulását és a pártában maradt lányok a szomszédos falukban portyáznak férjek után, holott Tornyalján ös-idők óta nem fordult elő, hogy egy tornyaljai virágyszálnak a szomszédos Erőpusztán kötötték volna be a fejét.

Csak úgy folyt az új kocsmáros szájából a szó és mi türes-tagadás, én meg úgy hallgattam, mint a mennyei prédikációt. Minden egyes hírrel valahogy elmúlt a fejem felől tíz vagy husz esztendő és amikor Pallos Janiról beszélt, nem a hűtlen felesége jutott eszembe, hanem az, amikor együtt szedtük le a szarkafészket a toronymagaságú fák tetejéről, Szekeres gazda eseténél meg az jutott eszembe, hogy husz egy néhány esztendővel ezelőtt majd kiverte a szememet, amikor török-magyar háborút játszottunk, akkor is nagyon gyors keze volt, úgy látszik, mostanig sem változott meg.

— Hát az új földesur micsoda ember, kérdeztem a kocsmarost.

— Nem ur az, csak úgy beleült a nagy gazdaságba, nem ért hozzá semmit, kinevíték még a cselédjei is, felelte a kocsmáros. Hanem a fia, a Móni, az már valami, külszországokban nevelték, a félszemén gömbölyű üveget visel, az orrán keresztül beszél és a zsidó betűnek még a látására is kiveri a hideg. Most véletlenül ő is itthon van az apjánál, de az év nagy részét Pesten vagy valahol az anglusok földjén tölti.

No gondoltam, erre sem jó világ van. Az öreg Schwartzbergert jól ismertem, gyerekkoromtól kezdve bejárt a kastélyba, mint szegény boldogult édes apám bérlője. Jóravaló embernek ismertem, nem is csodálom, hogy a földesuraság nem izlik neki, mert egész életén át mindig szorgalmas, dolgos ember volt, aki irtózott a henyéléstől. Hiszen épen ezért ül ő most a kastélyban és én kint. Ha a nagyságos tornyaljai Tornay ösök munkára tanítottak és fogtak volna már gyermekkoromban, akkor nem igen írnek én most önnek kedves Szerkesztő ur leveleket a kalandjaimról.

De hát csak rászántam magam, hogy hogy meglátogatom. Délre járt az idő, a táskámat a kocsmában hagytam és magam gyalogosan nekivágtam az ősi kuriának. Nem messzire volt, a falu közepetáján.

Liberiás inas nyitott ajtót és megkérdezte, kit jelentsen. No hát erre igazán nem számítottam, hogy Schwartzbergeréknél névjegygyel kell bejelentenem magamat, nem is volt nálam vizitkártya.

Ne törődj fiam a nevémmel, mondotam az inasnak, csak azt mond meg a gazdának, hogy egy régi ismerőse akar vele beszélni. Erre beengedett a nagyszobába és csakhamar ott termelt az öreg bérlő is. Én már csak bérlőnek hívom, sehogy sem megy rá a tollam, hogy földesurnak írjam. Első percben meg sem ismert, igaz, én sem ismertem volna talán meg, ha máshol látom, mert nagyon megöregedett.

De mikor megismert, oda volt a nagy örömtől. Láttam, hogy igazán őszintén örül. Né már, ki van itt, mondtotta, a nagyságos Mihály ifiur. No hát ez igazán nagy öröm és nagy tisztesség. Hol szállt meg, hol ebédel, mert talán csak nem veti meg a szegény házunkat, amíg itt lesz a faluban?

Bizony belémnyilat, amikor "szerény házunkról" beszélt, mert vagy négyszáz esztendőn át a Tornayak "büszke háza" volt ez a kuria. De hát vendége voltam, nem szólhattam semmit.

Egy-kettőre elszalajtott egy fecské-szárnyu inast a kocsmába a táskáért, nagy szívart dugott a számba, leültetett és megkért, hogy mondjam el, mi mindent tapasztaltam az Ujvilágban, mi a céloom a hazajövetellel, állandó tartózkodásra jöttem-e vagy csak látogatóba. Ezer meg egy kérdéssel halmozott el egyszerre a jó öreg.

Sorjában elmondtam mindent, azt is, hogy itt akarok maradni, földet akarok venni és újból kezdeni mindent.

Kedves Mihály ifiur, engedje meg, hogy így szólítsam, mert a nagyságos ur alatt én mindig csak a kedves boldogult papáját értem, nehéz fába vágta a fejszáját.

Itt is megfordult egy kicsit a világ sorja. Nem úgy van, mint régebben volt. Szép dolog az akarat, a munka, az elhatározás, de én nem bízom benne, hogy meg tudja csinálni, amire vállalkozott. Borzasztó drága lett minden és tudom, hogy segítséget nem venne igénybe, még tőlem sem, ha felajánlanám. Azt ajánlom hát, aludjon egyet az egész tervre, pihenje ki magát nálam. Holnap megjön a fiam is, a Móni, aki okos fíu, Anglius országban szedte kanállal a sok tudományt, vele akár anglusul is beszélhet. Hátha kisütnek valami jót.

Elfogadtam a meghívást egy-két napra. Gondoltam körülnézek azalatt, míg a Móni megjön a régi határban, már az emlekezés kedvéért is.

Hamar elmúlt a nap és másnap reggel, könnyű kis vadász kocsiiban megérkezett a Móni. Ő is az orrán át reszelte a betűket, akárcsak a méltóságos unokaöcsém. Unos utalan angol szavakat vegyített a beszédbe. Ugy tűnt fel, mint az olyan bodi, aki magyarul már elfelejtett, de angolul sem tanult meg jól és össze-vissza keveri a szavakat.

Az öreg Schwartzberger egy-kettőre elmondott felőlem mindent és Móni gondolkozva tette fel a gömbölyű felüveget a szemére. Egy-két percig hallgatott és végre megszólalt:

Tisztelt uram, amit ön mondott a terveiről, az mind szép és jó, de kivihetetlen. Nincsen hozzá elég pénze, nem elég fiatal, nem elég érelyes és szorgalmas. Ha husz esztendővel ezelőtt kezdett volna hozzá, akkor ma valószínűleg ön ülne ebben a kastélyban és én olajat vagy mezőgazdasági gépeket kínálnék önnek megvételre, de az ön korában ezt a tervet valóra váltani nem lehet. De teszek önnek egy más ajánlatot, én nem értek a gazdasághoz, nem is szeretem a falut. A papám az öreg ember, maradjon itt nálunk, kezelje a birtokot, megfizetjük a fáradságát jól, tehet-vehet amit akar, senki sem fogja számon kérni, csak az a fő, hogy minden rendben menjen és a birtok meghozza a maga rendes jövedelmét.

Nem tudtam, haragudjak-e vagy nevessek. Én nagyságos tornyaljai Tornay Mihály ur legyek ispánja a Schwartzberger zsidónak, aki levett kalappal mert csak velünk szóba állni és hatszor is megtörtölte a lábát, mielőtt a szobába jött. Nem, ezt nem tudom megtenni. Ha már ispánkodni akarok, ha már másnak kenyerét kell ennem, akkor ott teszem ezt, ahol lehet, ahol az egyenlőség nem szegény, hanem meglevő valami. Itt kinevetnének az összes régi barátaim, ha megtudnák be sem engednének magukhoz, mert Magyarországon valahogy még mindig nem tisztelik a munkát és becsületes törekvést annyira, mint amennyire kellene.

A Móni ajánlata nyitotta fel a szememet. A Móni adta meg az első lökést annak a sok gondolatnak, melyek végre is abban egyesültek, hogy Tornay Mihálynak már semmi keresnivalója nincsen az óházában. Megváltozott ő is, de a többiek is, ő talán előnyére, a többiek azonban hátrányukra.

Megköszöntem Móninak és az öreg bérlőnek a szíves vendéglátását és még aznap otthagytam csapat, papot, mentem vissza Pestre.

Nagyon el voltam keseredve, olyan nagyon, hogy a még megmaradt pár dollárkámat nagy hejhujázások közben mulattam el. Rosszul tettem, tudom, dehát gondoltam, most már igazán és véglegesen bucsut mondok a Nagyságos uraságnak, legalább szép temetést rendezek neki.

Sokat beszéltem a méltóságos uram-öcsémrel is a jövőről, Amerikáról, a bányákról, a jószívű, kedves, előzékeny, jót-akaráó testvérekről és együtt főztük ki azt, hogy irni fogunk önnek Szerkesztő uram hajójegyekért és irásokért. Nem is hittük, hogy egy-kettőre eleget tesz kérésünknek, csak úgy próbálkoztunk, mint az a sok ezer többi magyar, akinek egyetlen vágya most Amerikába kijutni.

Áldja meg az Isten a szívességéért. — Most már ne várjon tőlem sem ön, sem a testvérek több levelet, mert minden egyebet személyesen fogunk majd elmondani önöknek.

A mielőbbi viszontlátásig szeretettel, üdvözlő önt és a bányásztestvéreket
tornyaljai Tornay Mihály.

MI UJSÁG A VÁRMEGYÉNKBEN

ABAUJ TORNA MEGYE

Juriga a felvidéki autonómiáról.

A Kassai Napló beszélgetést közöl a Hlinka-párti Juriga képviselővel a Felvidék autonómiáról. Ez az autonómia Juriga felfogása szerint tisztán gazdasági kérdés. A tót parasztokat arra kényszerítik, hogy termékeiket maximális áron adják el és ugyan akkor lehetetlenül teszik nekik, hogy a közeli Ausztriából szerezzenek be iparcikkeiket s ezt mind csak azért teszik, hogy a drága cseh piac felé tereljék őket. Juriga bürokratizmust vet a csehek szemére és kijelenti, hogy Csehország nem egyéb az egykori monarchia hü másolatánál.

BIHAR VÁRMEGYE.

Bizonnyiték nélkül elítéltek az oláhok egy orsovai magyart. — Kreutzer Alajos a mult év nyarán Nagyszalonta mellett átszökött a román demarkációs vonalon, hogy Orsován lakó szüleit meglátogassa. A vonaton a Siguranta emberei letartóztatták s súlyos ütlegekkel bántalmazva vallatni kezdtek. A kényszer hatása alatt kijelentette, hogy kémkedési szándékkal jött Erdélybe, ahol szoros összeköttetést tart fenn egy bizonyos Juhász Gyulával, aki szintén mint kém kelt át korábban a román határon. Majdnem egy éves fogság után március 5-én tárgyalta ügyét a nagyváradi oláh hadbíróság, mely előtt vizsgálavonta a detektívek ütlegeivel kikényszerített korábbi vallomását és kijelentette, hogy kizárólag szülei meglátogatása végett

jött Erdélybe. Hasztalan emelte ki a védőügyvéd, hogy nincs elene semmi bizonyíték, s hogy a motozás során sem találtak semmiféle terhelő adatot, az ügyész bebizonyítottak látta a kémkedési szándékot és halálos ítéletet kért. A hadbíróság az ügyész szavaira egy esztendei fegyházra ítélte Kreutzer Alajost.

Agyonkinozták a nagyszalontai Kossuth-szobor földiszitőit. — A nagyszalontai Kossuth-szobrot március 14-ikéről 15-ére virradó éjjel Debreceni Jolán és Margit magyar urileányok férfiruhába öltözve gyászfátyolos nemzeti színű szalaggal díszítették fel. A magyar közönség másnap, hogy hogy feltűnést ne keltsen, egyenként kereste fel a szobrot kegyelettel jelöl. A románok csak a következő nap vették észre a szobron levő gyászfátyolt, majd dinamittal felrobbantották az emlékművet s a romokat is teljesen elhordták. A két urileányt a mult héten elfogták és válogatott kínzásokkal vallatták őket. Debreceni Margit belehalt sebeibe, testvére Jolán haldoklik. A közönség oly izgatottan viselkedik, hogy a románok nagyobb csapatokat összpontosítottak Nagyszalontán.

CSANÁD VÁRMEGYE

Az állam, bérbeadja a Hitelbanknak mezőhegyesi birtokát. — Hír szerint komoly tárgyalások indultak meg az irányban, hogy az állam bérbeadja mezőhegyesi gazdaságát a Magyar Általános Hitelbanknak.

Ez a 40,000 holdas gazdaság az országnak legnagyobb mintagaz-

dasága, melyen az állam európai híré gazdálkodást folytatott. Ennek keretében tartozott a mezőhegyesi állami ménés is. A mintagazdaságot a román megszállás idején meglehetősen kifosztották. Most az állam hosszabb időre akarja bérbe adni a gazdaságot a Hitelbanknak, amelynek eddig is volt némi érdekltsége Mezőhegyesen: ugyanis nagyszabású cukorgyárat tartott fenn, ahol a mezőhegyesi és környékbeli cukorrépa termést dolgozták fel.

A bérletre vonatkozólag most folynak a tárgyalások és hamarosan befejezést is fognak nyerni.

CSONGRÁD MEGYE.

Leégett a királyhalmi erdészeti szakiskola. Szegeдрől jelentik: A királyhalmi híres erdészeti szakiskola gyújtogatás következtében teljesen leégett. A szakiskola száz holdas erdeje teljesen a tűz martaléká lett.

A szegeди kereskedők bezárni készülnék boltjaikat. A szegeди kereskedők közt, akik az átlagos 15—25 százalék árcsökkenést abnormalisnak tartják, egész komolyan föllépett az a terv, hogy végeladást rendeznek és egyelőre bezárják üzletüket, hogy így legalább az önköltséget megmentsék.

Menyasszonyi ruhában ment a vesztőhelyre. Bodor Józsefet és Bodor Julist, akik nemrég meggyilkolták Szabó János fűszerkeskedőt, a minap végezte ki a szegeди törvényszék udvarán Gold Károly hóhér és két segéde, Bodor Julinak az volt az utolsó kívánsága, hogy menyasszonyi ruhában vigyék a vesztőhelyre. A kérését teljesítették.

GYÖR VÁRMEGYE.

A győri vásáron a marha ára 50 százalékkal, a libaé 33 százalékkal esett. A minapi országos vásáron nagyarányú állatfelhajtás volt, 2318 darab szarvasmarhát, 112 darab elsőrendű lovat, 1019 darab másodrendű lovat és több száz kisebb állatot hoztak fel. Az árak az egész vonalon körülbelül 50 százalékkal estek. A vételkedv mindamellett minimális volt. Igen jelentékenyen, 33 százalékkal esett a liba ára is, az eddigi 150 koronás ár helyett 100 koronát kértek kilogrammjáért. Élénk volt a kirakó vásár is.

HAJDU VÁRMEGYE.

Debrecenben leszállítják a munkabéreket. A debreceni árvízsgáló bizottság szigorú felhívással fordul a munkássághoz, hogy bérigényeiket szállítsák le a közszükségleti cikkek olcsóbbodása folytán. Ennek megfelelőleg az árvízsgáló bizottság az egész vonalon le akarta törni az árakat: a szalonna 81, a sertésűs 67—76 és a zsir száz korona lesz kilogrammonként.

Dráma a debreceni telefon-központban. Megrendítő drámának volt színhelye március 23-án reggel a debreceni telefonközpont. Nagy Margit 21 éves telefonkezelőnő hajnali 3 óra tájon Frommer pisztolylyal szíven lötte magát s azonnal meghalt. Végzetes tettét Nagy Margit egyik kolléga nője jelenlétében vitte véghez, a akivel együtt éjjeli szolgálatot teljesített, míg az háttal ülve egy kért telefonösszeköttetést kapcsolt.

Felhívás

az összes Verhovay tagokhoz!

A közeli szavazásra való tekintettel minden egyes Verhovay Segély Egylet fiók saját kebelében is gyűléseket fog tartani.

Nagyon fontos és a Verhovay Egyletre nézve életbevágó kérdések kerülnek majd megvitatásra a fiókok gyűlésein.

Tagtestvéri szeretettel kérem az összes egyleti tagokat, hogy a fiókok gyűlésein teljes számban jelenjenek meg, vegyenek részt a megvitatásra kerülő kérdések elintézésében és azután, ha megalkották véleményüket, május havi gyűlésükön okvetlen adják le szavazataikat.

MÁTHÉ LÁSZLÓ,
a Verhovay Segély Egylet főnöke.

Magyarországi hírek

Huszezen tiltakoztak Sopronban az elszakadás ellen. Március 15-ét Nyugatmagyarország lakossága a szokott ünneplés keretein túlmenően az idén arra használta fel, hogy még egyszer impozáns módon megnyilatkozzanak az elszakadás ellen. Az állomások délelőtt 9-től fél 12-ig egymásután ontották a külvonlaton érkező vas-, moson- és sopronmegyei magyar, német és horvát ajku lakosság kiküldöttait. A mikor a 11 órára hirdett népgyűlés megkezdődött, 20,000 főnyi tömeg szorongott az archaikus szépségű Városház-téren.

A gyűlést Turner Mihály polgármester, a Nyugatmagyarországi Liga elnöke nyitotta meg, magyar és német nyelvvű beszédben tolmácsolta Nyugatmagyarország lakosságának hűségét. Nem a Bécsben propagandátsinálól Walheim és Beer, hanem ez a lelkes tömeg képviseli a nyugati megyék igazi hangulatát. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után a közönség a következő határozatot hozta:

Mi, a nyugati vármegyék magyarjai, németjei és horvátjai, a kik ismételtelen kifejeztük egyöntetű óhajunkat, hogy ezer éves hazánk hű polgárai kívánunk maradni, ez alkalomból újból és a leghatározottabban tiltakozunk az elszakadás ellen. Megbotránkozással utasítjuk vissza az idegen erőszaknak a népek önrendelkezési jogával merőben ellenkező minden oly kísérletét, a mely bennünket történelmi jogaink és legelimbabb gazdasági érdekeink figyelmen kívül hagyásával más államnak kíván kiszolgáltatni.

Ezután Szábel János, a nagymartoni kerület nemzetgyűlési képviselője beszélt. Legyen a magyar kormány tekintettel, ugyanakkor, a hazafias német lakosság érdekeire, könnyítse meg nekik az életszükségletet jelentő határszéli forgalmat és akkor az ország sem fog innen Ausztriába kíváncskozni.

Bozenics Dömötör plébános a mosonmegyei horvátok hazafias hűségének adott kifejezést. Tetőpontjára hágott a lelkesedés akkor, a mikor Laki Vilmos, a győriek kiküldött feleketette a tömeget arra, hogy ha kell, fegyverrel is megvédi Nyugat-Magyarországot és ide az osztrákok be nem engedik.

A magyar ember szíve, Duna-komlódról írják: Az utóbbi időben több betörést követtek el a szomszédos Baranyamágoos környékén. A betörők egy hétgyermekes családot is teljesen kifosztottak. A mágoosi lakosok erre gyűlést indítottak a nyomorgó család felsegítésére és a kis falu lakossága rövid idő alatt huszonháromezer koronát adott össze.

A debreceni kálvinista templomegyesület megkezdte működését. A kálvinisták templomegyesülete, a melynek működését nemrégiben felfüggesztették, közgyűlést tartott, a melyen egyhanguan elfogadták a belügy miniszter kívánsága szerint módosított alapszabályokat. Az ünnepi szónok Márk Endre udvari tanácsos volt a ki beszédében utalt arra, hogy mennyi nehézséggel kellett az egyesületnek megküzdnie, és örömmel állapította meg, hogy e nehézségek nem gyengítették, hanem növelték az egyesület erejét.

Felmentették a kolozsvári egyetem rektorát. A kolozsvári román hadbírószágon most fejeződött be a kolozsvári Tudományegyetem utolsó rektorának, Kolozsvári Bálintnak póré 1919 májusában ugyanis, amikor az oláh katonaság megjelent, a tudományegyetem épülete körül és követelte, hogy az egyetemi tanács tegye le a hűség esküt, Kolozsvári rektor ezt megtagadta. Mikor pedig az nap délután az egyetem átadása alkalmá-

ból az egyetem ifjúsága összegyűlt az aulában, a tanári kar élén teljes rektori díszben megjelent Kolozsvári bejelentette, hogy a kényszer hatalmának engedve átadja az egyetemet, az átvétel azonban jogtalan, mert Erdély sorsáról a békekonferenciára még nem döntött. Az ügy a napokban fejeződött be, a hadbírószágon Kolozsvárt felmentették, mert rektori beszéde idején a békéről szó sem volt. Kiszabadulása után az erdélyi egyházak iskola- és kulturprogramjuk megvalósításával Kolozsvárt bízták meg.

Kolozsvár deficitje. Kolozsvár város 1921—22 évi költségvetése 4.600.000 lei deficittel zárult. Kiváncsossá tartanak, ha a város mielőbb visszakapná autonómiáját, hogy a polgárság, minél előbb is, maga intézze közügyeit.

Leégett a Gizella malom. Minap hajnalba négy órakor kigyuladt a Soroksári-úton lévő Gizella-malom gabonaraktára és rövid idő múlva a négyemeletes épület lángokba állott. A raktárban foglalatostkodó munkások a tűz kitörésekor a vízcseppekhez rohantak, azonban az első pillanatokban vi helyett csak a beszorult levegő tödült ki a csövekből, mire a munkások abban a hitben, hogy a vízcseppek nem működnek, rémülten menekültek és az egész gabonaraktrát megbecsülhetetlen értékű tartalmával a lángok martaléka lett. A tűzoltóság hamarosan megjelent, azonban az oltási munkálatok csak a szomszédos épületek megmentésére irányulhattak már és déli tízenkét óráig sikerült is a tüzet lokalizálni.

A tűznek természetesen rengeteg nézője akadt, akik óráig kitartottak a füsttel s az égő gabona kesernyész, fojtó szagával telített levegőben. A malom Vaskapu-utcai oldalán füstölő romhalmaz látszik; emeletmagasságban tornyosul a megpörköldött, hasznavehetlenné vált kukorica. A több emelet magasú törmeléken tüzoltók állnak, fáradt, gyenge sugárban ömlik a víz a füstölő romokra. Ezen az oldalon már a kora délutáni órákban beomlott a tüzfal s az Egyesült Gép- és Fémárugyár szemközti lévő egyemeletes gyárépületére zuhant, amely maga is bedőlt, s maga alá temette Krizsán Gergely tizen-nyolcéves tanoncát. Összeroncsolt ajtókon, üvegcserepek és faltörmelék között bujkálva juthatnak az irodához. A homályban, a törmelék közlül egy ember kar nyulik ki, meggömbölyt ujjai a levegőt markolják. Krizsán Gergely karja. A holttestet csak másnap szabadították ki a romok közül.

A malomépület Ipar-utcai oldalán négyemelet magas fal áll csönkán. Az emeletet leomlottak csúszán az épület homlokfala maradt meg; körülbelül egy méternyire hajol ki az utca szintje felé és minden pillanatban beomlással fenyeget. Az ügyeletes rendőrszolgálat már délelőtt megkereste a IX. kerületi elöljáróságot, hogy sürgősen intézkedjék a tüzfal lebontása dolgában, mert a szemben lévő Ipar-utca 11. számú házat is veszély fenyegeti. Azonban a késő esti órákig semmi intézkedés nem történt s az Ipar-utca 11. számú ház lakói a lakások udvar felé eső részében húzódtak meg.

A malom irodájában Virág József művezető ad felvilágosítást a tüzeset okáról. Hajnali négy órakor üzemzavar történt az elevator egyik felvonójánál szíjszakadás következtében. Mialatt a felvonót javították, egy másik felvonó is megállt azonban a szíjszákadás továbbforgott s a heves dörzsölés következtében keresztülgett a heveder, s lezuhanva lángrolombantotta az elevátorban évtizedek óta fölhalmozódott lisztport, úgy

hogy néhány másodperc alatt a földszintől a tetőig lángban állott a gabonaraktrát. A raktárban 354 vagon tengeri, 95 vagon buza, 3 vagon árpa volt felhalmozva. A kárt pontosan még nem lehet megállapítani, de körülbelül 40—45 millióra becsülik.

Tűzvizsgálat az albertfalvai repülőgépgyárban. Az albertfalvai repülőgépgyárban a hatalmas tűzveszedelmet a tűzorségnek két napig tartó emberfeletti munkájára lehetett teljesen elfojtani. A tűzvizsgálat még nem történt meg, mert az albertfalvai repülőgépgyár a főváros határán túl lévén, csak ezután fogják megállapítani, hogy a vizsgálatnál mely hatóságok fognak részt venni.

Mulatozás lövöldözéssel. A főkapitányságon a minap éjszaka azt jelentették, hogy az Augustia telepen Zavadi Gáborné magánlakásán hangos mulatozás folyik. A 79-es számú őrszobát utasították, hogy vessen véget a mulatozásnak. A rendőrök szétoszlatták

a társaságot és mindenkit igazoltattak. A társaság egy része bérkocsiba ült és hazafelé hajtatott. Utközben egyikük jókedvéből revolverrel lövöldözött. Így a Bethlen-utca 9. számú ház egyik nyitott ablakán is belőtt a duhajkodó s a golyó az ágyban fekvő Nedelkó Jánosné taláta, akinek száján igen súlyos sebet ütött. Nedelkónét a kórházba szállították, a lövöldözés ellen pedig megindították a nyomozást.

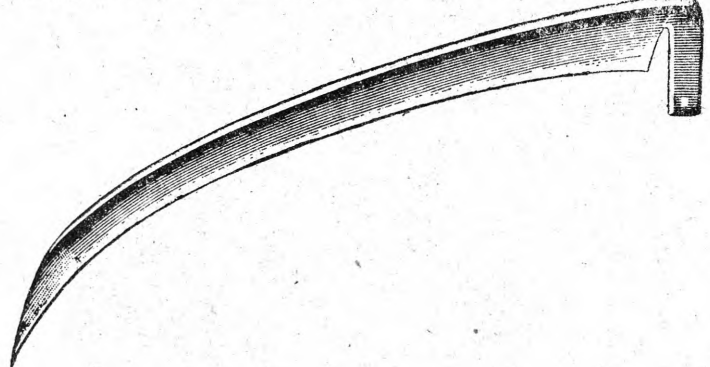
A pékek nem akarják leszállítani a kenyér árát. A közlekedési minisztérium a kenyér árának leszállítását tervezi azon az alapon, hogy a pékek most olcsóbb fát tudnak beszerezni. Ezzel szemben a sütők számításokkal igyekeznek kimutatni, hogy a mai kenyérek mellett sem tudnak hasznot szerezni maguknak. Számításaikat most az árvízsgálo bizottság vizsgálja felül s javaslata alapján fognak néhány nap múlva dönteni, vajjon olcsóbbá tehetik-e a kenyeret különként 30 fillérrel.

A Közép-Nyugat egyedüli magyar hetilapja a
St. Louis és Vidéke
Szerkesztő: KALDOR KALMAN
EGY ÉVRE 2 DOLLÁR
Rendelje meg, vagy kérjen
mutatványszámot e címen:
St. Louis és Vidéke
2023 SOUTH BROADWAY
St. Louis, Mo.

Csak 1 dollárt kell
kell ezzel a szelvényvel kivágni és beküldeni az Amerikai Magyar Bányászlapoz.
a történetért:
PINTÉR MARI
AMERIKÁBA MEGY
Megrendelő neve
Lakása
Város
Utca, szám vagy Box
.....

Farmerok -- Gazdák

Megjötték a hazai Kaszák Ekék és Kapák

Végre megérkeztek a hazai kaszák! 3000 darab jött, ennél több is kellene, azért kérem honfitársaimat, hogy ne készenek a rendeléssel, mert ha ez elfogy, talán ismét nem lesz kapható.

MILYEN A KASZA?

Röviden mondva: ÉPPEEN NAGYSZERŰ, értelmesebben szólva: a létező legfinomabb kovácsolt gyémánt acélból van. Elejétől végig kalapálható. Nyolc és fél markos hossz, azaz 32 inch. A súlya éppen 1 font. A nyaka éppen jól hajtva és jó erős. Minden darabért teljes jótállást vállalok.

ITT VAN MINDENNEK AZ ÁRA:

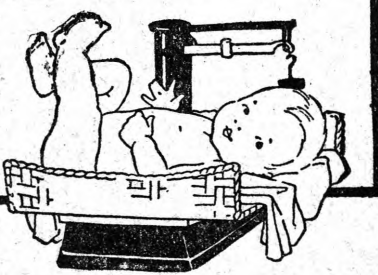
Valódi hazai kalapálható gyémántacél kasza\$3.50
Valódi hazai kaszakarika kulccsal\$0.50
Valódi hazai kaszakő (hazai kaszához való)\$0.50
Valódi hazai kalapálható acél srló\$1.00
Hazai hegyes ásó kovácsolt acélból\$1.50
Hazai hegyes kerti kapa kovácsolt acélból\$1.25
Valódi hazai lánco, taligás eke, tiszta kovácsolt acélból\$38.00
Valódi hazai "Magyar Fejsze" 4 fontos, nyéllel együtt\$1.75
Hazai kávépörkölő-gép\$ 2.00
Hazai ugorka és tőkgyalu\$ 1.25

KÜLDJE BE A PÉNZT A RENDELÉSEL EGYÜTT.

Utánvétellel nem szállítok! Ne készen a rendeléssel!

EMIL NYITRAY

224 East 19th Street, NEW YORK, N. Y.
2-ik és 3-ik Avenue között.

AZ ELÉGEDETT ÉLET JÓL KELL, HOGY KEZDŐDJÉK.

Egy magyar anya Clevelandből így ír:

"Hogy az anyatej híján minden békijét orvosának ajánlatára

Borden's
EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)

nevezetű tej használata által nevelje fel."

Azonkívül azt írja:

"Mind a négy gyermeke díjat nyert bébi versenyeken."

The Borden Company

Borden Building

New York

Vágja ki e szelvényt még MOST — és postázza még MA

és INGYEN megkapja a GYERMEK EGESZ-SÉGE című könyvet, melyből megtudhatja, mint kell békijét egészségesnek megtartani. Valamint etetési szabályokat saját anyanyelvén.

Név

Cím

064

Felhívás a Himler Coal Co. részvényeseihez

Igen kérjük társaságunk minden részvényesét, aki még ezt a kérdő-ívet nem töltötte ki, szíveskedjék azt innen kivágni, kitölteni és hozzánk azonnal beküldeni, hogy rendben kezelhessük a részvényesek ügyeit.

Azt akarjuk, hogy minden részvényesünk érdekét szem előtt tartsuk amennyire lehet és hogy annyi részvényesünket hívassuk munkára ide a jövőben, amennyit csak alkalmazni tudunk. — Ezért szeretnénk, ha az alábbi kérdőívet minden egyes részvényesünk szíves lenne beküldeni hozzánk azonnal, megfelelően kitöltve.

Szíveskedjék előre is megköszönni és a kérdő-ív azonnali visszaküldését kérve, vagyunk

bajtársi szeretettel
HIMLER COAL COMPANY,
Himler Márton, elnök.

Név

Lakhely (jelenlegi) Box

Hol született

Vannak-e itt hozzátartozói

Otthon hol vannak hozzátartozói

Felesége neve

Gyermekei neve

Kik az örökösei s van-e valahol végrendelete.....

Családos-e (ugy értjük ezt, hogy ha eljön, szüksége van-e házra?)

Kora (születési éve)

Óhajt-e ide jönni dolgozni (Warfieldre)

Milyen munkát szeretne?

Dolgozott-e már olyan munkát, mennyi ideig, hol?

Adna-e burdot és milyen nagy házat kíván, ha hozzánk jön?

Körülbelül meddig szándékozik Amerikában maradni?

Amerikai polgár-e vagy sem?

Hány részvénye van?

Részvényeinek számai?

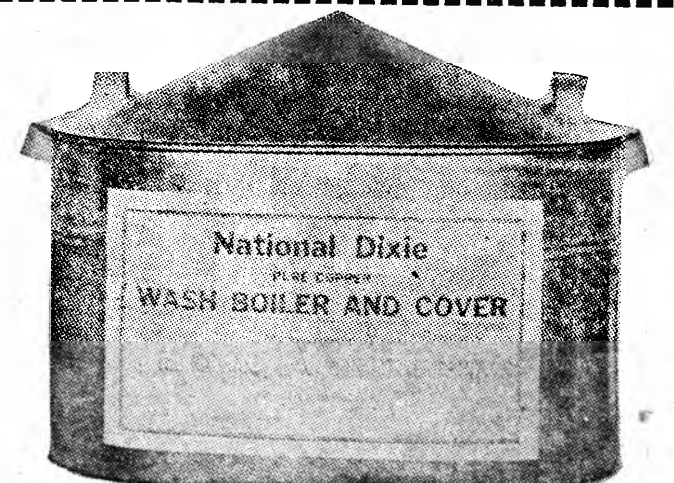
Mindezt nem azért kérdezzük, hogy az Ön dolgaiba avatkozzunk, hanem, hogy a legjobb képességünk szerint szolgáltatásra álljunk Önnek és elégedett életmódról és megfelelő munkáról gondoskodhassunk az Ön részére.

Minden kivágott ív és minden más levél is erre a címre küldendő:

Különlegesség!

15 gallonos, Copper-féle ne-
héz vörös rézből készült
Wash Boiler

MOST CSAK 11 DOLLÁR

Kapható minden nagyságban. Szállítunk bárhova. 15 gallonos ára \$11.00, azonfelül minden gallon után egy dollárral több. Küldje a pénzt a rendeléssel, vagy küldjön 5 dollár előleget s a rendelést elküldjük C. O. D. utánvét mellett is. Az általunk készített Boilerek csak kívülről vannak cinezve, a fedelét úgy csináljuk, hogy a Boilert légmentesen zárja el.

L. & G. HARDWARE CO., 8706 Buckeye Rd., CLEVELAND, O.

CUNARD-ANCHOR

Legnagyobb, leggyorsabb és legfinomabb hajók a világon. Kitiűnő bányászati. Van helyi ügynökség az ön városában is.

Magyarországba, Romániába és Csecho-Slovákiába

Direkt Trieszten és Fiumén át

Calabria Május 17.

Pannonia, Junius 4.

11. o. \$200, III. o. \$125. Adó \$5

CHERBOURGON AT
Mauretania Máj 12
Aquitania (45,647 tonnás) Máj 24

Thurmond és vidéki magyarok

Megbízható bankunkba bátran fordulhatnak az ó-hazába való pénzküldésért. Bankunk az Egyesült Államok bankjainak felügyelete alatt van.

Betétek után 3% kamatot fizetünk.

PÉNZT küldünk az ó-hazába.

J. HUGH MILLER cashier

National Bank of
Thurmond
Thurmond, W. Va.

Gyors! Pontos. Biztos!

PÉNZKÜLDÉS

Magyarországba, Cseho-szlovákiába, Romániába és a világ minden részébe.

HAJÓJEGYEKET ELADUNK

Kihozatalt elkészítünk
Biztonság okáért forduljon az alábbi címre:

A. A. Bartifay & Co.

415 MARKET STREET,
McKEESPORT, PA.

American Express ügynöksége

Matewan és vidéki magyarok!

Ne küldjetek pénzt idegen bankokba. Jöjjetek hozzám, ahol becsületesen bánunk veletek. Mr. A. D. Dicke, a bank pénztárnoka, a magyarok igaz, jó barátja.

Betétek után 3% kamatot fizetünk

ALAPTŐKE 450,000.00

THE MATEWAN
NATIONAL BANK
MATEWAN, W. VA

R. M. S. P. EUROPÁBA

kéthetenként az "O" gőzösökkel
NEW YORK-HAMBURG
Cherburg és Southampton érintésével

ORBITA Május 21 és Julius 12
OROPESA Junius 4 és Julius 16
ORDUNA Junius 18 és Julius 30
1-50, 2-1k és 3-1k osztályú utasok
Kitiűnő ellátás 3-1k osztályú utasok részére.

THE ROYAL MAIL
STEAM PACKET Co.

SANDERSON & SON, ügynökök
26 BROADWAY, NEW YORK
és bármely hajóegy ügynökségnél

Külföldi Magarság

a külföldi Magyarok Szövetsége hivatalos lapja. Előfizetési ára egy évre 4 dollár. Kiadóhivatal: Budapest IX. Lónyay-utca 17. Ha még nem jár önnek rendelje meg.

Mit irnak az olvasóink

A FÖLDREFORM, A HABSBURG PÁRT, KOSSUTH LAJOS EMLÉKEZETE

Ha a magyarországi értesüléseknek hitelt lehet adni, már mint azoknak, melyek a folytatatlagos földreformra vonatkoznak, akkor nagy dylakodásnak elbéstéjén állunk, hacsak Nagyatádi Szabó István földmívelésügyi miniszter kegyetlenül és minden egyes pontjában végre nem hajítja a reformot. Minden ereje és hatalma meg van hozzá, ő Magyarország földmívelésügyi minisztere és ő tőle várja a szegény földnélküli nép ennek a fontos reformnak végrehajtását. Ha azonban csak egy pontot is kihagy, akkor az egész nem sokat ér és áldomásul az érdekelteknek csak víz jutna és nem bor.

A rendeletnek szigorúnak kell lennie, mert csak szigorúsággal lehet annak minden tekintetben érvényt szerezni. Ha nem lesz szigorú, akkor a szolgabíró, a falusi jegyző és a bíró kényük-kedvük szerint cselekszenek megint és köztudomású, hogy a falusi bíráknak igen sok sógora, rokona, komája van és ezt a kiosztásnál feltétlenül figyelembe is vennék azok, akik hatalmon vannak.

Nos hát ha a háztelkek kimérése s a különböző nagyságu telkek elosztása a jegyző és a bíró urak kezébe jut és a kiosztás nem lesz igazságos, előre megjósolom, hogy ugy a jegyzőnek, mint bírónak is kijut a "kék szem", mert a kijátszottak kemény ökle le fog rájuk sujtani.

Ha a földmívelésügyi miniszter egy végrehajtó bizottságot rendelne ki, amely egyik faluból a másikba menne, akkor már jobb kezekbe kerülne a kiosztás. Nem muszáj ennek a kiosztásnak egy nap, vagy akár egy hónap alatt is megtörténnie, a fő az, hogy helyesen és igazságosan menjen minden végbe. Azt mondja a közmondás is, hogy lassan járj és tovább érsz.

A rendelet szigorú végrehajtásával és a végrehajtás tökéletes ellenőrzésével csak felesleges dylakodást, verekedést és gyűlölködést kerülne ki, már pedig ez is csak valami, mert mindezekből kijutott már nekünk magyaroknak alaposan.

Csodálkozva olvasom és látom, hogy Magyarországon még ma is akad egy Habsburg párt. A magyarországi lapok hozzák azt a hirt, hogy ennek dacára még akadnak olyan magyarok is az ó-hazában, akik Kossuth Lajos sirján emlékeznek meg a legnagyobb magyarok egyikéért, halálozási évfordulója alkalmával és imát rebegnek lelki üdvösségéért.

Igazán szeretném hallani, hogy imádkozik Kossuth sirján egy Habsburg párti magyar ur.

De jó lenne már kellemesebb, jobb híreket is olvasni a magyar ujságokból.

Farkas Antal, bányász.
Passaic, N. J.

LEVÉL AZ ÓHAZÁBÓL.

Tisztelt szerkesztő ur!

Elofvastam Szakács Imre testvér cikkét és minden sorát aláírom. Engem is hazahozott a hazaszeretet és honvágy, de elmondhatom, hogy bár inkább kötelet kötöttem volna a nyakamba, mielőtt a Kanada hajóra szálltam, mely visszahozott Európába.

Most akkor nem azt számolnám, hogy hány tizezer koronát költöttem el a jó amerikai dollárokból, hanem azt, hogy mennyi megtakarított pénzem van a bankban a mult évi keresetemből. Már több mint egy éve, hogy hazajöttem, de készpénzben még egy koronát sem kerestem.

Ha igazat akarok mondani, akkor nemcsak a honvágy hozott haza, hanem a sokat emlegetett földreform is. Az öcsém is az irta, hogy lesz majd föld rövidesen

mindenki számára. Jutott is szépecskén, de csak a gazdáknak. A kassai püspök majdnem ezer holdat osztott fel és mindenki kapott, csak az igényjogosultak nem, még takarás, kaszálo sem. Napszám egész éven át nincsen, hanem a papnak, akinek 98 hold föld van a kezén, annak adnak tiszteletdíj címén 10 öl fát, a szegény hadi özvegyekkel azonban senki sem törődik, mindegy az, ha meg is fagnak a hideg házbán.

A jegyző, akinek szintén jó megélhetése van, szintén kap eleget, de mitőlünk még a friss levegőt is szeretnék elvonni, különösen azoktól, akik Amerikából jöttek haza.

Nem szemrehányásképen írom, hanem Amerikában, mikor még ott kint laktam, sokszor adtam a hadi özvegyek és árvák javára adományokat, de az egész környéken egyet sem ismerek, akinek egy cent is jutott volna abból a pénzből, amit javukra Amerikában gyűjtöttek.

Nem egyszer, de számtalanszor voltunk már a szolgabírónál is Mezőcsáthon a föld végett, mert tudtuk, hogy a földmívelésügyi minisztérium szigorú utasítást adott ki a reform sürgös és becsületes végrehajtására, de a hatóságok csak egyre biztatnak, de amiatt akár el is pusztulhatnánk.

Sajnos, hogy ennyire elhanyagolják ismét a szegény munkásembert. Ha legalább nagybirtokok volnának, akkor volna munka is, de így ki vagyunk téve a teljes elpusztulásnak.

Szeretném megírni minden ismerősömmek, hogy milyenek itt a viszonyok, mert nem csak itt olyan rosszak, hanem mindenfelé.

Nem tudom kiereszti-e ezt a leveletem a cenzor, de ha megkapják és helyben hagyják, kérem tegyék ki az ujságjukba.

Tisztelettem az összes amerikai bányászokat. Isten önökkel.

K. András,
Hejő Kürt, Borsodmegye.

Nem írjuk ki a levélíró teljes nevét, mert nem szeretnők, ha levele miatt az óhazai hatóságokkal bármi kellemetlenség lenne, de eredeti levélét el-tettük, mert kiáltó bizonyítéka annak, amit mi már régen hirdettünk, hogy mindenki kétszer is gondolja meg, mielőtt elkölti nehezen megkeresett dollárjait és hajóra száll, hogy a mostani viszonyok között az óhazában új életet kezdjen.

EGY-KÉT SZÓ A BUTLERI BANYARÓL.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Legyen szíves helyet adni ennek a pár soromnak a Tarnay ügyben. A butleri bányában nekem is volt részem, mert én is vettem részvényt, de hála az égnek csak egyet. Kérve kérem azonban minden magyar bányász testvéremet, hogy őrizkedjenek Tarnaytól, mert nem igaz ember és csak az a kár, hogy magyarnak mondja magát.

Tisztelettel
Joseph Kovács,
Taylor, W. Va. box 67.

MEGINT FÉKELT EGY SZŐLŐ ÜGYNÖK.

Kedves szerkesztő ur!

Tudom, hogy Ön nagyon el van foglalva, de nagyon szeretném, ha foglalkozna egy kicsit a többi testvérek érdekében is az alábbi ügyvel.

Két évvel ezelőtt a lapokban megjelent egy hirdetés valami Louis Angyal hirdette magát benne, hogy küld szőlőt bárrová, Mi is beestünk a hirdetésnek és rendeltünk től 300 fontot, a szőlő megjött, de rothadtan, teljesen használatatlan állapotban.

Megjegyzem azt is, hogy a ren-

delést nem mint tisztességes kereskedő azonnal teljesítette, hanem majdnem egy év telt el a pénz beküldése és a szőlő szállítása között.

Mikor tudattuk vele, hogy a szőlő rossz, megígérte, hogy kártalanítani fog, ha még rendelünk egy tonnát tőle.

Angyal ur egyszer sem tett eleget ígéréteinek és bár a pénz elő-re beküldtük neki, hallani sem akar a rothadt szőlő visszavételéről és nem is válaszol leveleinkre, pedig már nem egyszer írtunk neki ez ügyben Sacramento, California.

Bányásztestvéri szeretettel
J. A. Hornyák,
Farmington, W. Va.

Már nem egyszer megírtuk, hogy a testvérek őrizkedjenek az olyan cégektől, melyek nem megbízhatóak. Minden évben előfordul a szőlő svindli. Mindig akad egy-két komisz, lelkiismeretlen ember, aki hirdeti magát a lapokban, elszedi a szegény tapasztalatlan emberek pénzt és azután illa berek, vagy megszökik, vagy pedig fütyül egy nagyot a panasz levelekre. Ilyen ember ugylát-szik Louis Angyal is. A legjobb az ilyen urakat mindjárt az első svindli után rendőrkéz-re adni, vagy a sherifhez feljelentést tenni. Az első feljelentés után érkezik rendesen még egy csomó és ha a károsultak mind összeállnak, akkor a költséget is könnyebben viselhetik.

A fődolog azonban az, hogy csak régi és megbízható cégeknek küldjenek be pénzt előre, mert ha a pénz már elment, akkor késő gondolkozni a történten.

Szerkesztői üzenetek.

Kérjük alábbiakat, hogy új és pontos cimeiket velünk közöljék, mert ujságjaikat a posta nem tudja a megadott címen kézbesíteni: Durady M., 1802 Second Ave., New York, N. Y., John Székely, box 145, Beaver Falls, Pa.

Scranton, Pa. Nem írta alá a nevét és így nem írhatunk önnök. Hozassa meg magának bármelyik könyvekereskedéstől a "How to become a citizen" című tanácsadó könyvecskét. Abban minden tudnivaló benne foglaltatik.

Joe Takács, Divornon, Ill. A money ordert köszönettel megkaptuk. Az óhazába a naptár pósta és szállítása költsége 50 cent.

John Tóth. Nem tudunk intézkedni, mert nem írta meg levélben mi a pontos címe. A boríték postabélyegéről nem tudtuk megállapítani, hol lakik. Tévedések előfordulnak, a címszallagot ki fogjuk javítani, ha megírja még egyszer a pontos címét.

ÓHAZAI LEVELÜK VAN.

Idősebb Mistarka György volt kassai lakos, kézimunka kereskedő, aki jelenleg Budapesten, I. Verpeléti ut 3-ik szám alatt lakik, keresi fiát, ifjabb Mistarka György amerikai lakost, kinek legutóbbi tudott címe 10 West 29th Street, New York City volt. Már nyolcadik éve, hogy nem hallatott magáról semmit és 70 esztendő öreg apja nagyon szeretné tudni, hogy éle és hogy van. Akik tudnak felőle, irjanak vagy nekünk, vagy egyenesen idősebb Mistarka Györgynek. Budapest, I. Verpeléti ut 3 szám alá.

5, 12, 19.

Az alábbiaknak az Amerikai Vörös Kereszt Magyar Osztályánál Magyarországból érkezett levelek van, akinek azt az iroda helyiségében személyesen vagy levél útján bármikor átveheik. Ha valaki ismerőst talál a keresettek között, szíveskedjék figyelmeztetni. Cím: American Red Cross. Hungarian Section. 15 W. 37th St., New York City.

FELHÍVÁS.

Mandel Sándor ur Pennsylvania államban utazik lapunk érdekében. Arra kérjük előfizetőinket legyenek segítségére nehéz munkájában.

ARRA KÉRJÜK ÖSSZES előfizetőinket, hogy közöljék velünk forduló postával új címeiket.

A sonka tojással jobb mint valaha

A "sonka tojással" a reggeli asztal általános eledele. A finom gyenge sonka a nagyon tápláló tojással együtt csodálatos összetételt képez, mely megadja a szükséges energiát az új nap munkájának megkezdésére.

Hogy e tápláló étel még izletesebb legyen, használjon Mazolát a kisütéshez. Határozott javulást fog észrevenni a tojásos sonka levének zamattjában, miáltal ezen amugy is felülmulhatatlan eledel valósággal pompás lesz.

A Mazola tisztán növényi zsir. Sonka tojással Mazolában kisütve nem csak megtartja dus táplálékonyosságát, hanem még nyerni is fog minőségben és ízben, mert a Mazola zamattja nagyon kellemes.

A Mazola nagyon gazdaságos. Miután hust, halat, hagymát, krumplit vagy bármely eledelt kisütött benne, ugyanazon Mazola további sütésre felhasználható. Nem viszi át az egyik étel ízét vagy szagát a másikba. Zsirrall vagy vajjal ez lehetetlen.

Szerezzen be egy kanna Mazolát ma és próbálja meg. Az Ön fűszere vagy delicatesszese árulja pintes, kvartos, feigallonos és teljes gallon nagyságu kannákban.

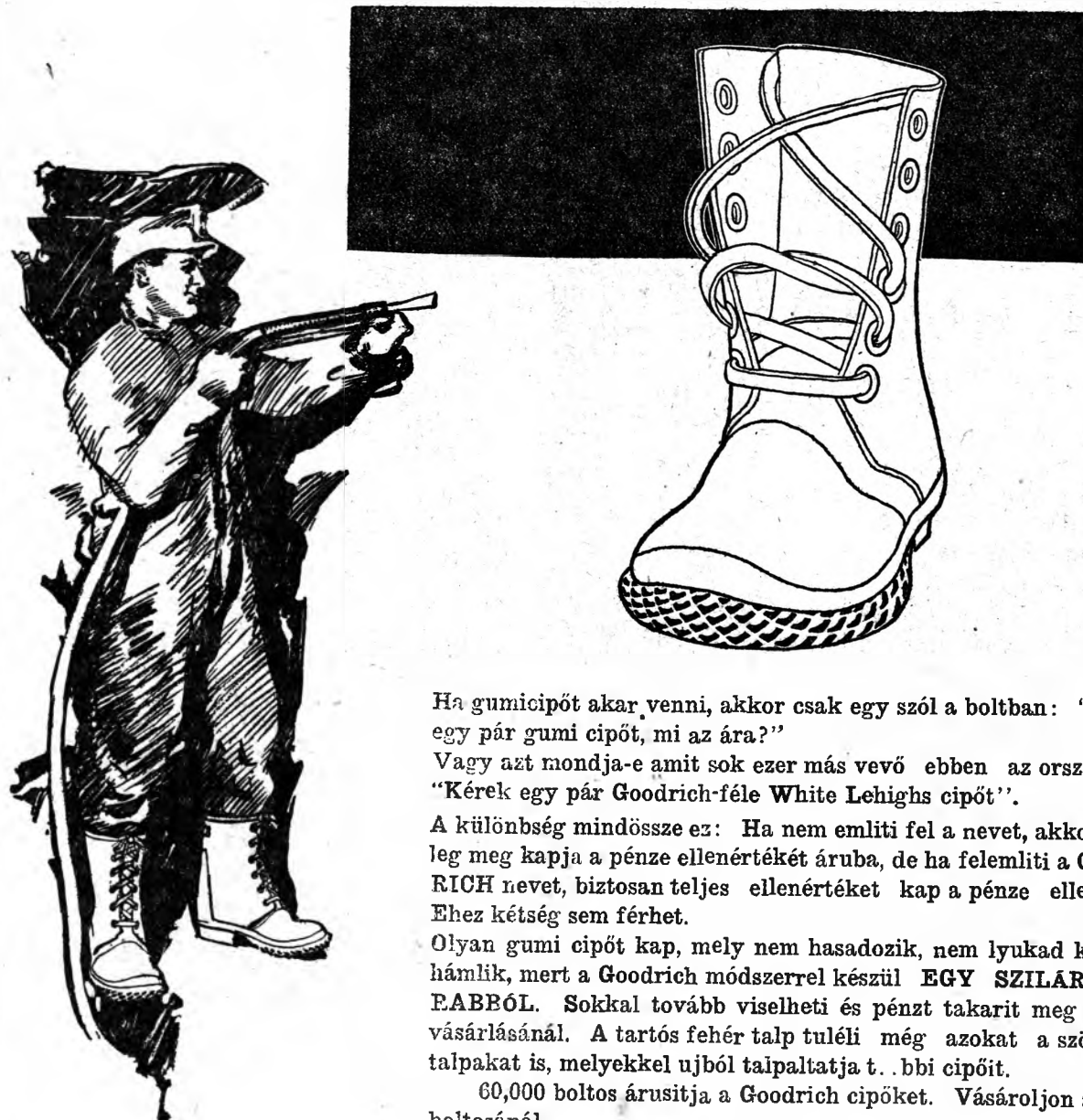
GARANCIA:

Ha nincs teljesen megelégedve a Mazola minőségével és gazdaságos voltával, fűszere visszaadja érte pénzét.

CORN PRODUCTS REFINING COMPANY
17 Battery Place, New York.

Figyelje meg a VÖRÖS VONALAT a cipőszárán Look for the RED LINE 'round the top

Ha gumicipót akar venni, akkor csak egy szól a boltban: "Kérek egy pár gumi cipőt, mi az ára?" Vagy azt mondja-e amit sok ezer más vevő ebben az országban: "Kérek egy pár Goodrich-féle White Lehighs cipőt".

A különbség mindössze ez: Ha nem említi fel a nevet, akkor esetleg meg kapja a pénze ellenértékét áruba, de ha felemlíti a GOODRICH nevet, biztosan teljes ellenértékét kap a pénze ellenében. Ehez kétség sem férhet.

Olyan gumi cipőt kap, mely nem hasadozik, nem lyukad ki, nem hámlik, mert a Goodrich módszerrel készül EGY SZILÁRD DAEABÓL. Sokkal tovább viselheti és pénzt takarít meg a cipő vásárlásánál. A tartós fehér talp tuléhi még azokat a szögezett talpakat is, melyekkel újból talpaltatja a bbi cipőit.

60,000 boltos árusítja a Goodrich cipőket. Vásároljon a saját boltosánál.
THE B. F. GOODRICH RUBBER COMPANY, AKRON, OHIO

GOODRICH

HI-PRESS

RUBBER FOOTWEAR

Hasznos tudnivalók

Az első segítség. — Balesetek és sebesülések.

Amikor segítséget nyújtunk, csakis azt szabad tenni, csakis olyan, már ismert eljárásokat szabad alkalmazni, amelyek biztosan jók és hasznosak. De viszont óvakodni kell a rossz, a babonás szokásoktól, melyek gyakran nemcsak nagyobb bajt okoznak, mint a milyen maga a baleset vagy sebesülés, hanem egyenesen halált eredményeznek. Aki az orvos megérkezéséig első segítséget akar nyújtani a sebesültnek, az legelőször azon igyekezzék, hogy a sebet megtisztítsa. Vagyis: ha a sebbe por, piszkos jutott, tiszta vízzel kimosassuk és aztán valamit tiszta kötőszalaggal befűdjük, illetve bekötözzük, nehogy szenny jusson bele. A seb ideiglenes bekötésére tiszta vásznat vagy golyócsot használhatunk, ezért jó, ha mindig van nálunk egy darab tiszta, jól kimosott vászon. Minden katonán, kivétel nélkül ellátónak kötszerszalag.

Mielőtt azonban hozzáfognánk ehhez a segítő munkánkhoz, magunk is jól mossuk meg a kezünket, a sebbel ne babráljunk és csak ha piszkos, akkor mossuk ki, de ilyenkor aztán tisztítsuk meg a környékét is.

A sebre, — amint ez sok helyen szokás, — meszet, cukrot, hamut, bagót, tojáshejat, falevelet, ganajt, pókhálót vagy más effélt, de még árníkt, vagy flastromot is tenni szigorúan tilos, mert veszedelmes.

Egész kicsi sebre tiszta angol-tapaszt tehetünk, de azt ne nyálunkkal ragasszuk fel, hanem mártsuk tiszta vízbe, csak azután rakjuk rá a sebre.

Minden sebet fokozott tisztasággal kell kezelni. Azután pedig, hogy bekötöttük, megtisztítottuk, gondoskodni kell arról, hogy a sebzett testrészt nyugodtan maradjon, mert különben a seb nem gyógyul vagy csak nehezen. Akinnek a lába sebes, az ne járjon. Akinnek pedig a karja vagy a keze sérült meg, annak a már bekötött karját kendővel vagy szalaggal a nyakába kell kötni, hogy a sérült kéz ne lógjon lefelé és ne himbálódjék.

Az orvos természetesen nagyobb gondnal és szakértelemmel vigyáz a seb tisztaságára, amitől a seb begyógyul. Sebvizet (szublimátos vizet, bórsavas vagy só vizet) is mosogatója a sebet. Azonban, ha nincs mindjárt orvos, mindenkor megelégedhetünk az azzal, hogy első segítségül a sebet tiszta ivóvízzel tisztítjuk meg. Ha vízünk tisztaságában nem bízunk, úgy hacsak lehet, forraljuk fel a vizet és lehűtve használjuk. A vízből olyan apró szervezetek (baktériumok), amelyek a sebre jutva fertőzést, lázat és egyéb bajokat okozhatnak, forralás közben elpusztulnak és így ártalmatlannokká válnak.

A fő az, hogy ne veszítsük el a szerencsétlenségénél a nyugalmunkat. Gyakran éppen a kapkodás, a széleskedés súlyosítja a veszedelmet, amelynek hidegvérrel és nyugodt kézzel biztosan elejét vehetjük.

Nagyon fontos tudni azt is, hogy mit nem szabad tennünk segítségnyújtás közben.

Általánosságban nem szabad nyugtalanodni, nem szabad zavarszerűen és főleg sohasem szabad elfelejteni azt, hogy a megérkezett orvos rendelkezéseinek alávetjük magunkat. Nem szabad a vérző sebesültnek nyugtalanodni, mert vérzése csak akkor csillapul, ha nyugodt marad.

Nem szabad fiamodott vagy tört testrészt huzogatni, nyomogatni vagy beigazítani akarni, mert ehhez csak az orvos ért.

Nem szabad az ájult vagy gutaütött, illetve napszúrásos embert körülállni, mert jó levegőre van szüksége.

Nem szabad a vízből kimentett embert a fejére állítani, mert be-

lőle ügysem folyik ki a víz, ahogy azt a babona tartja.

Az orvos szava pedig mindenkor olyan parancs legyen, amelyet minden lelkiismeretes ember feltétlenül követni tartozik.

A HÁZI EGEREK IRTÁSA.

Városi és falusi házakban egyaránt feltalálható, szaporodó állat a házi egér, amelynek kártevése ellen az ember többféle módon védekezik. Az egér a lakóháznak azokban a részeiben szokott megtelepedni, amelyekben könnyen élelmet talál. Az élelme, istálló, magtár vagy csűr a legkedvesebb lakóhelye. Ha pedig ezekben alkalmas buvóhelyet nem talál, akkor közvetlen közelükben keres fészket. Ahol nem irtják, nagyon elszaporodik, mert évenként ötször-hatszor is megfiadzik és minden alkalommal négyöt, de esetleg hét-nyolc fia lesz. Az egérfiak két-három hónapos korukban már maguk is szaporodnak.

A házi egér nappal nem igen mutatkozik, csak azokban a helyiségekben, ahol az embertől nem kell félnie. Nagyon óvatossá buvik elő az egérlukból, szimatolva körülnéz, aztán hirtelen iramodással valami védett helyre fut, állványok, butorok mögé vagy egyéb holnik alá. Onnan alkalmas pillanattal ismét tovább rohan, míg célját el nem éri és az élelmiszerekhez — gabonához, huzhoz, zsihoz, liszthez, kenyérhez — nem jut. Mindezt a holmit csak úgy lehet megvédeni előle, ha jól elzárt ládába teszik, magas polcra helyezik, vagy felfüggesztik. Még ilyenkor is megcsik, hogy az egerek a láda fenekét átrágják, vagy az érdes falakon felkuszva, még a keményben lógó husneműt is megközelítik. Ahol jobb táplálékhoz nem jutnak, ott megrágják a ruhaneműt, cipőt, megeszik a szénát és a szalmát is.

A házi egér irtásának többféle módja van. Legegyszerűbben a macskával irtják a kártevényt ki állat. Ahol a macska nem bír velük, ott egérfogót állítanak fel, vagy mérgekkel pusztítják.

Ahová a macska szabadon járhat, és futkározásával, ugrándozásával kárt nem tehet, ott nagyobb egérpusztító nincsen. Az élelme, istálló, magtárban nem igen lehet beereszteni, de például az elzárt magtárban, pincében és padlásán a macska az egér megbízható pusztítója. Sokhelyütt az ajtóra akkora kerek lyukat vágnak, amelyen a macska befér, de a nyílás belülről szög körül forgatható deszkalappal el is zárható. Amikor nem akarják, hogy a macska a gabonás padlásra vagy a magtárba járjon, ezt a kis ajtót elzárják, mások azonban nyitva van, hogy egerésző kedvét kitölthesse.

Az élelme, istállóban nem lehet a házi egeret a macskával pusztítani. Ott tehát egérfogót állítanak fel. A zajjal felcsapódó egérfogó a gyakorlatban nem vált be, mert egyszerre csak egy egeret foghat, azonkívül pedig a többit elijeszti és óvatossá teszi. Jobb az egyszerű csapóvas, vagy a kis deszkára kifeszített drótrugós egérfogó, melyeket a vaskereskedésben árúsítanak. Az ilyen egérfogót odateszik, amerre az egér járni szokott, dióbelet vagy egy kis szalonnadarabot erősítenek rá. Le sem takarják, hogy az egér gyanút nem fogjon.

Több egér megfogására a drótháló, félgömbalakú egérfogó szolgál. A drótháló oldalán kis bádogajtó van, a tetejéről pedig drótszálakból alkotott kupalaku nyílás. A kis ajtón át helyezik el a csalogató ételt, azután a kis ajtót bezárják. Az egér hozzá akar jutni a finom csemegéhez, a drótháló tetején másként be, de visszahúzza a drótszálakat, így a kupalaku egérfogó ilyen módon néha négyöt egeret is megfog. Reggelre a fogott vízbe dobják, az egerek

megfulladnak, mire a kis ajtón keresztül kirázzák őket.

Tökéletesebb szerkezet az úgynevezett "láda-fogó". Ennek oldalán a dróthálóból elzárt csalogató ételt, a másik oldalán a billenő bejáródeszkát látni. A belseje három részre van osztva. Az egér a részutas bejáró deszkán fölmeleg, a belső végét magával billenti és így nyitva előtte a következő belső szakaszba vezető út. Amint ide belép, a bejáródeszka belső végét felbillen és az egér visszavonulását teljesen elzárja. Csak a harmadik szakaszban lévő élelmet fel haladhat egy kis bádogbejárón át. Ide követik a többi egerek, amelyeket a kis ládika szintén megfog. A láda-fogót is vízbedobják, mire az egerek megfulladnak.

Az ilyen egérfogóknak nagy hibájuk, hogy az egerek átható szagától másnap már elkerülük a többi egerek. Ezért lugban kell kifőzni és csak azután szabad ismét használni.

Ahol nagyon sok az egér, ott mérreggel irtják. Mérgezésre csak olyan biztosan élő mérget szabad használni, mely a házban lévő emberekre veszélytelen. Ilyen például a patkányirtásra is használt tengerihagyma, mely a házi egér szervezetében szívénulást és halált okoz. Ezt a következőképpen használják: Próbára vízben kifőzött kukoricalisztból golyókat formálnak, és deszkák rakva odateszik, ahol a mérgezést végezni akarják. Ha másnapra sok fogyott belőle, akkor tejben főzött kukoricagolyókat raknak ki. Ha ez is elfogyott, akkor kisebb tengerihagyma apróra vágdalnak, megcukrozzák és kukoricaliszttel keverve tejben megfőzik. A pépes anyagból golyókat gyúrnak és a szokott helyre kirakják. Az egerek megeszik a kis golyókat és elvonulnak az egérlukba, ahol a tengerihagymában lévő mérgetől elpusztulnak. Amikor a lakásban egér már nem igen mutatkozik, az egérlukakat apróra tört ablaküvegdarabokkal eltömik és bevakolják.

Az egyedüli magyar DETEKTIV

Helybeli és óhajai ügyek elintézése. Ha keresi férjét, feleségét stb. forduljon bizalommal hozzám. Az állam által engedélyezett intézetem elvállal bármilyen közzegző munkát is. Forduljon hozzám személyesen vagy levélileg.

JULIUS J. KRON
302 Broadway, Room 706
NEW YORK, N. Y.
Telephone: Worth 49.

Arthur I. Zeiger

MAGYAR ÜGYVÉD

442 FOURTH AVENUE.

Pittsburgh, Pa.

FABRE LINE

Jas. W. Elwell, General Agents
17 State St., New York, N. Y.
Szép, kényelmes hajók Triest felé
MÁJUS 5-ÉN

S. S. ASIA

Harmadosztályú jegy Triestig
\$90.- és \$5.- adó

MÁJUS 12-ÉN

S. S. PATRIA

Harmadosztályú jegy Triestig
\$104.50 és \$5 adó

JULIUS 4-ÉN

S. S. PROVIDENCE
Harmadosztályú jegy Triestig
\$104.50 és \$5 adó.

Jegyet eladunk közvetlen Bécsig
Budapestig, Kassáig, Szegedig és
más városokig.

Jegyért forduljon bármely meg-
hatalmazott ügynökhöz.

Csakis olasz vízre szükséges ezek-
hez a hajókhöz.

Egyleti kalauz.

Első Tug River-i Magyar Munkás Betegsegélyző Egylet.
Alakult 1903 október 1-én.

Anyasoztály, Gary, W. Va.

Főtiszviselők névsora:
Főelnök: Sidiócsky József, Box 52.
Thorpe, W. Va. Főlelnök: Németh
Ferenc, Box 224, Gary, W. Va. Pí-
titkár Vincze János, Box 55, Filbert,
W. Va. Kihez minden vidéki tag le-
vele küldendő. Főpénztárnok Garay
János, Box 1, kihez minden egyleti
pénz küldendő. Főjegyző Gönczi Ber-
talan, Box 73, Thorpe, W. Va. —
Főellenőr: Kis Csitári János. —
Póttag: Horváth István. — Har-
mas bizottság: Szegedi György,
Hajzer József, Szücs István. Szertár-
nok: Németh Ferenc. Ajtóőr: Török
Gedeon. Harmas bíróság: Szász
György, Orosz István, Kun Gábor.

Tiszviselők az I-es osztálynál:
Elnök: Bartha András, alelnök:
Horváth István, titkár és jegyző Ko-
leszár József, Box 55, Filbert, W. Va.
Pénztárnok Vincze János, számvé-
ző: Garai János, Karáth Lajos, Csik-
János. Amerikai zászlótartó Tóth
András. Magyar zászlótartó Daróczi
Sándor, ajtóőr Tóth András.

Tiszviselők a II. osztálynál:
Elnök: Szegedy György, alelnök:
Palásti Dániel, pénztárnok Németh
Ferenc, Box 224, Gary W. Va., pén-
tári ellenőr Babraczki Mihály, titkár
és jegyző Dályai József, L. Box 313,
Gary, W. Va. Harmas tagu bizottság
Török Gedeon, Lengyel Imre, Bab-
róczy Mihály. Betegsegélyező Szur-
csik János, gyász zászlótartó Dudas
János, ajtóőr Micskei Ferenc.

Harmadik osztály: Pageton, W. Va.
Elnök: Nemes Ferenc, titkár Va-
lach Vendel, címe box 23, Pageton,
W. Va. Betegsegélyező Kövér Lajos,
Pénztárnok Szatmári Márton, jegyző
Kolarics István, ajtóőr Lancesak Ist-
ván. Gyülelést tartja minden hó 3-ik
vasárnapján a titkár házában.

4-ik osztály, Gary, W. Va.
Elnök Kiscsátrai János, alelnök:
Hajzer József, titkár Granila János,
Box 784, Gary W. Va. pénztárnok
Szász György, jegyző Kiscsátrai Jó-
sef, pénztári ellenőr Szücs István,
s tagu bizottság Kun Gábor. Balogh
János, Kotróci János, zászlótartó
Kun Gábor, betegsegélyező Orosz Ist-
ván, ajtóőr Huklaji János. — Gyüle-
lést tartja minden hó első vasárnap-
ján.

5-ik osztály, Earling, W. Va.
Alakult 1920 május 10-én.

Elnök Puszkás János, alelnök: Di-
mon János, titkár Asbóth Ignác, Box
331, Maubour, W. Va., kihez minden
levél küldendő) pénztárnok Puszkás
János, Box 433, jegyző Ördög János,
pénztári ellenőr Asbóth Ignác, Har-
mas bizottság Harcs János, Cserepes
Imre, Jánosek László, betegsegélyező
Mata István, ajtóőr Cserepes Imre.
Kaphat, ha azt idejében feljogosítja
nemcsak III., de II. osztályra is.

OHIO MAGYAR BANYÁSZ SZÖVETSÉG. Székhelye: Mur-
ray City, O. Hivatalos lapja a
Magyar Bányászlap.

Elnök Szabó József, alelnök Czaga
Károly, pénztárnok Boros József, tit-
kár Tóth Márton, ellenőr Gindly
György.

Uj fiokok alakíthatók a környéken.
Érdeklődők forduljanak a titkárhoz
vagy Tamaski János elnökhöz. Box
483. Murray City, O.

HOLLISTER, O.

Első osztály.
Alakult 1917. december 16-án.

Elnök Gyurkó János, titkár Székely
János, címe box 77, Glouster, O.

**As Első Magyar Kinizsi Pál Ma-
gyar Bányász Betegsegélyző Férfit és
Női Egylet, Twin Rocks, Pa.**

Alakult 1903 március 24-én Gy-
ülelést tartja minden hónap negye-
dik vasárnapján a saját helyiségek-
ben, délután 3 órakor.

Elnök Kovács József, alelnök
Nagy Antal, pénztárnok Rojtos László,
titkár Nagy Lajos, Box 29. Expedi-
t, Pa. Jegyző Bortnyik János, pén-
tári ellenőr Nagy Gusztáv, bizalmi
bíró Kristán János, Nagy Lajos és
Szarvas János, zászlótartó Koren
Miklós és Bak István, ajtóőr Czipa
János.

Yatesboro, Pa. osztály.
Elnök Csobádi József, alelnök Gy-
mon József, titkár és jegyző Bódis
Géza, Box 102, Yatesboro, Pa., akthés
az egyletet érdeklő minden levelesés

**Kinizsi Pál magyar bányász beteg-
segélyző egylet**

Expediit Pa. Elnök Kriston János,
titkár Krivoska Márton, Box 259
Expediit, Pa., jegyző ifj. Duza Imre,
alelnök Bak István, zászlótartó Ko-
ren Miklós és Bak István, ajtóőr
Cspó János.

**KOHÁNYI THAMÉR MAGYAR
MUNKÁS B. S. EGYLET
KALAUZA**

2-ik osztály. Deegan, Pa.
Gyülelést tartja minden hó 1-ő
vasárnapján. Elnök Imre János. Tit-
kár Seps István, Box 27, Deegan,
Pa. Pénztárnok Lakatos János.

6-ik osztály. Adena, O.
Gyülelést tartja minden hó 1-ő
vasárnapján. Osztály vezetője Bartók
Dániel, Box 162. Adena, Ohio.

7-ik osztály. Roda, Va.
Gyülelést tartja minden hó 1-ő
vasárnapján. Elnök Eklics Péter.
Titkár Komka Ödön, Box 143. Roda,
Va. Pénztárnok Szabó József.

12-ik osztály. Hollister, O.
Gyülelést tartja minden hó 3-ik
vasárnapján. Elnök és titkár Pápai
Sándor, Box 14, Hollister O. Pénztár-
nok Nagy Ferencné.

14-ik osztály. Monaville, W. Va.
Gyülelést tartja minden hó 3-ik
vasárnapján. Elnök és pénztárnok:
Veszprémi Sándor. Titkár Németh
József, Box 125, Monaville, W. Va.

17-ik osztály. Rossiter, Pa.
Gyülelést tartja minden hó 2-ik
vasárnapján. Elnök Bortnyik Pál.
Titkár Kermes András, Box 94, Ros-
siter, Pa. Pénztárnok Nagy Mihály.

18-ik osztály. Sagamore, Pa.
Gyülelést tartja minden hó 3-ik
vasárnapján. Osztály vezetője Cs.
Szabó János, Box 156, Sagamore, Pa.

20-ik osztály. Lynch, Ky.
Gyülelést tartja minden hó 2-ik
vasárnapján. Elnök Csáky József.
Titkár Szász Agoston, Box 45, Ben-
ham, Ky. Pénztárnok Léval Miklós.

27-ik osztály. Soldier, Pa.
Gyülelést tartja minden hó 3-ik
vasárnapján. Elnök Veres József. Tit-
kár és pénztárnok Begyk János, Box
114, Soldier, Pa.

28-ik osztály. Edri, Pa.
Gyülelést tartja minden hó 2-ik
vasárnapján. Elnök Csavanyák Al-
bert. Titkár és pénztárnok Szlancsik
János, Box 158, Edri, Pa.

30-ik osztály. Heilwood, Pa.
Gyülelést tartja minden hó 2-ik
vasárnapján. Elnök Pethő Lajos. Tit-
kár Csordás István, Box 263, Heil-
wood, Pa. Pénztárnok Pethő Lajos.

35-ik oszt. Coal Run, Pa.
Gyülelést tartja minden hó 3-ik
vasárnapján. Elnök Bakos Ferenc.
Titkár és pénztárnok Molnár K. Mi-
hály, R. F. D. No. 1, Box 81, Liver-
more, Pa.

36-ik osztály Clymer, Pa.
Gyülelést tartja minden hó 2-ik
vasárnapján. Elnök Lipcsik Adolf.
Titkár Lezsák János, Box 24, Clymer,
Pa. Pénztárnok Szónoki András.

37-ik osztály. Eleanor, Pa.
Gyülelést tartja minden hó 3-ik
vasárnapján. Elnök Bodnár István.
Titkár Molnár András, Box 14, Elea-
nor, Pa. Pénztárnok Szabó András.

38-ik osztály. Heasting, Pa.
Gyülelést tartja minden hó 3-ik
vasárnapján. Osztály vezetője Lipóc-
ky János, Box 199, Heasting, Pa.

39-ik osztály. Lundale, W. Va.
Gyülelést tartja minden hó 3-ik
vasárnapján. Elnök Balázs János.
Titkár és pénztárnok Nagy Károly,
Box 22, Lundale, W. Va.

Központi osztály.
Központi Elnök Szabó András,
Desire, Pa.
Központi alelnök Jaskó Antal
Clymer, Pa.

Központi titkár Kovács Ferenc.
Eleanor, Pa. Box 12. Kihez az egylet-
ter érdeklő levelek és jelentések kü-
ldendők.

Központi pénztárnok Veres András
Clymer, Pa. Box 435, kihez minden
egyleti pénz küldendő.

Központi ellenőr Molnár András,
Eleanor, Pa. Box 14, kihez az ellen-
őri jelentés küldendő.

Tagokat felvessz 16 és 45 év között.
A fent nevezett osztályok után.
Uj osztály bármely helyen alakí-
tható 12 taggal. Érdeklődők forduljan-
ak a központi titkárhoz, aki szí-
vesen szolgál felvilágosítással.

Egyletünk hivatalos lapja a Ma-
gyar Bányászlap.

Azonnal meg-
szűnteti a vese
gyulladását.
Mégkönyviti a
beleik működé-
sét Minden lab-
dacsan ott a
név
MIDY

Figyelem bányászok

Minek dolgoztok olyan helyen,
ahol nem vagytok megelégedve
a keresettel.
Nálunk körülbelül 200 ma-
gyar bányász dolgozik és mind
meg van elégedve.

**A mi bányánk Union bánya,
ahol nincs sztrájk és minden
nap dolgozunk.**

Tonnánként fizetünk.
ENTRIBEN 76 és fél centet.
RUMBAN 70 és fél centet.

MAGAS SZENNYEN VAN.

Különben higgyen saját sz-
emeinek és nézze meg bányáin-
kat vagy írjon felvilágosítást
az itteni levő magyar bányá-
szoknak.

vagy írhat a Compániának is.
Családok magyar bányászok-
nak a vasuti költséget is megfi-
zetjük.

Írjon erre a címre:

Kellys Creek Colliery Co.

J. J. SNURE, Mgr.
WARD, W. VA.

**UTIRÁNY: Akár honnét utaz-
zik, szálljon ki Charleston, W.
Va.-ban. Itt menjen át a K. &
M. vasúthoz és kérjen jegyet
Ward, W. Va.-ba.**

KISHIRDETÉSEK.

ELADÓ 120 akeros farm, 8 szobás
uj ház, alatta pince, 2 szobás nyári-
lak, szénaspajta, kocsiszín, magtár,
garage, tyúk és disznóól. Az épületek
el vannak látva villámhárítással.
Megy vele 5 fiatal ló, 9 szarvasmar-
ha, 2 sertés, tkukok, összes szükségé-
ségeket. Város és vasut 1 mért-
földnyire van. Ára az egésznek
10,500 dollár, \$3,700 készpénz. Bő-
vebb felvilágosítást ad a tulajdonos,
Alex Veres, Box 104, Nadeau, Mich.
16-18

ELADÓ jól menő buszer, grocery
és trafik üzlet, közel egy hatalmas
drótygyárhoz, a város legjobb helyén.
Bővebb felvilágosítás végett írjon
Box 414, Roebbling, N. J. 17-20

JÖVEDELMEZŐ NAGYBIRTOKOK.
1. 200 akeros, kötött talaju birtok,
váz a 10 szobás házban, jó melléképü-
letek. Két nehéz ló szerszámmal, 21
tehén, 6 sertés, 30 tyúk, s temérdek
gepézet megy ez elsőrangú farmmal.
Ára \$2900. Lefizetendő \$3700.

2. 141 akeros, remek birtok, 10
szobás ház, 4 paja s istálló, víz a
házban, 20 tehén, 3 ló, 25 tyúk, te-
mérdek felszerelés. Ár \$10,000. Fele
cash.

3. 100 akeros farm, reparálat
igénylő ház, jó paja, istálló, jó föld.
\$2300. Ebből \$2000 cash, a többi
\$200-os 6 százalékkal.

4. 300 akeros, minden tekintetben
elsőrendű birtok. Temérdek jó vil-
lámfelgöggel felszerelt épületek.
34 tehén, 4 ló, 8 sertés, 100 tyúk és
óriás felszerelés megy vele e hatalmas
farmmal. Ára \$12,000. Ebből
\$5000 cash.

5. 150 akeros, kötött talaju birtok
az állami út mellett, 14 szobás ház,
óriási paja, 12 tehén, 3 borjú, 4 ló,
2 sertés, 25tyúk s rengeteg felsze-
elés megy vele. Ára \$8200. Ebből
\$500 cash.

6. 95 akeros, állami, aszfalt út
mellett. Kitűnő épületek, 11 tehén,
2 üsző, 1 bika, 5 üszőborjú, 1 sertés,
40 tyúk, 2 pulyka s hatalmas felsze-
elés és szirupfőző készség megy ve-
le. Ára \$8200. Ebből \$2700 cash.

7. 193 akeros, modern épületek,
kötött talaj, 15 tehén, 1 bika, 2 ló, 4
üsző, 3 borjú, 3 sertés, 25 tyúk s te-
mérdek gepézet megy az elsőrendű
birtokkal. Ára \$8200. Ebből \$3700
cash, a többi hosszú törlesztésre.

8. 170 akeros, finom épületek s a